

سیاست‌های کلی جمعیت از سوی رهبر معظم انقلاب ابلاغ شد

عامل جمعیت در پیشرفت کشور، لازم است برنامه‌ریزی‌های جامع برای رشد اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور متناسب با سیاست‌های جمعیتی انجام گیرد. همچنین ضروری است با هماهنگی و تقسیم کار بین ارکان نظام و دستگاه‌های ذی‌ربط در این زمینه، اقدامات لازم با دقت، سرعت و قوت صورت گیرد

ادامه در صفحه ۳

بسم الله الرحمن الرحيم
با عنایت به اهمیت مقوله جمعیت در اقتدار ملی، و با توجه به پویندگی، بالندگی و جوانی جمعیت کنونی کشور به عنوان یک فرصت و امتیاز، و در جهت جبران کاهش نرخ رشد جمعیت و نرخ باروری در سال‌های گذشته، سیاست‌های کلی جمعیت ابلاغ می‌گردد. با در نظر داشتن نقش ایجابی

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی، سیاست‌های کلی «جمعیت» را که بر اساس بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی و پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام تعیین شده است، ابلاغ کردند.
متن ابلاغیه رهبر انقلاب به رؤسای قوای سه‌گانه و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام به شرح زیر است:

واکوی انتقادی نظریه توسعه پایدار

دکتر صادق واعظ‌زاده

دکتر صادق واعظ‌زاده استاد دانشگاه تهران در نشست آخر از سومین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت به واکوی انتقادی نظریه توسعه پایدار پرداخت و گفت: نظریه توسعه پایدار علیرغم مقبولیت گسترده در بین مدیران و محققان دنیا با ابهامات و اشکالاتی مواجه است که ریشه در مبانی نظری و عوامل تکوین آن دارد.

وی که در نشست توسعه و پیشرفت، مقاله خود را ارائه می‌داد، افزود: فرآیند صنعتی شدن، جنگ جهانی، بازسازی و استعمار که مختص چند کشور اروپایی بود به عنوان نیروهای محرک توسعه در تکوین نظریه توسعه پایدار و جهت‌گیری توصیه‌های آن موثر بود. رئیس مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت با اشاره به اینکه تک‌ساحتی بودن توسعه پایدار، تناسبی با نیاز کلی کشورهای غیر صنعتی به توسعه و پیشرفت ندارد اظهار داشت: رویکرد حداقلی توسعه پایدار به محیط زیست، اثربخشی آن را تضعیف می‌کند. دکتر واعظ‌زاده فقدان منطق استدلالی متقن را نشان دهنده ضعف مبانی نظری توسعه پایدار دانست و افزود: به نظر می‌رسد برای جبران اشکالات یاد شده لازم است تا احتساب حافظه تاریخی زیست‌محیطی، بسط گستره شمول و ارتقاء اثربخشی از طریق اصلاح تعریف معمول توسعه پایدار مورد توجه قرار گیرد.

وی با بیان این که توسعه پایدار ابتدا در قالب گزارش سازمان ملل مطرح شد و سپس متفکران و محققان به نظریه پردازی در مورد آن پرداختند تصریح کرد این نظریه مورد نقد قرار گرفته است اما نقدها غالباً چارچوب تحلیلی مشخصی نداشته است. وی سپس به نقد توسعه پایدار با رویکرد کل نگر و در چارچوب یک مدل تحلیلی پرداخت.

دکتر واعظ‌زاده با بیان اینکه کنوانسیون‌های بین‌المللی متعددی در این باره وضع شده که اجرای آن در هر کشور به پذیرش کشورها و مقررات داخلی و نحوه اجرا بستگی دارد افزود ضمانت قانونی برای اجرای توصیه‌های زیست‌محیطی توسعه پایدار کافی نیست و به استدلال منطقی و الزام اخلاقی نیاز است.

وی با اشاره به اینکه حفظ محیط زیست از سوی هر نسلی برای رعایت مصالح همان نسل امری بدیهی است زیرا به نفع خود آن نسل است. اما محدود کردن تأمین

ادامه در صفحه ۷

در شورای تلفیق و هماهنگی؛

مبانی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت بررسی شد

مبانی عرصه‌های الگو توسط دکتر زالی، معاون هماهنگی و نظارت فرایندی مرکز ارائه شد.
دکتر واعظ‌زاده، رئیس شورای عالی و رئیس مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، با اشاره به پیشرفت کار تدوین مبانی، از رؤسای اندیشکده‌ها خواست بر تدوین مبانی نظارت کنند. سپس اعضای شورا به بررسی موضوع پرداختند و مقرر شد، معاونت هماهنگی و نظارت فرایندی مرکز کارگروهی را برای هماهنگی مبانی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت تشکیل دهد.

ادامه در صفحه ۱۵

شورای تلفیق و هماهنگی مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، معاونت هماهنگی و نظارت فرایندی را مکلف به ایجاد کارگروهی برای هماهنگی مبانی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت کرد.

به گزارش واحد ارتباطات مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، در جلسه شورای تلفیق و هماهنگی مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که با دستور کار بررسی پیشرفت تهیه مبانی اختصاصی الگو و نحوه هماهنگی آن و ارزیابی پیشرفت کشور برگزار شد، گزارش پیشرفت فرایند تدوین

همایش «پیشرفت از منظر قرآن و حدیث» برگزار می‌شود

جمله محورهای این همایش می‌باشد. همچنین در این همایش، علاوه بر ارائه مقالات در محورهای ذکر شده، موضوع «نقش علمای دین در پیشرفت اسلامی» و موضوع «خانواده» در نشست‌های جنبی کنفرانس مورد بحث قرار خواهد گرفت. گفتنی است طبق برنامه تنظیمی دبیرخانه حوزوی مرکز، این همایش در ۳۰ بهمن ماه سال ۱۳۹۳ در شهر قم برگزار خواهد شد و مهلت دریافت مقالات این همایش، تا ۳۰ آذر ماه سال ۱۳۹۳ در نظر گرفته شده است. پژوهشگران با مراجعه به سایت دبیرخانه حوزوی، به نشانی www.olgou.org می‌توانند نسبت به کسب اطلاعات تکمیلی و ثبت‌نام در همایش اقدام نمایند.

همایش ملی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت با موضوع «پیشرفت از منظر قرآن و حدیث»، با همکاری حوزه‌های علمیه و مراکز علمی حوزوی و دانشگاهی، در تاریخ ۳۰ بهمن ماه سال ۱۳۹۳ برگزار می‌گردد. هدف این همایش، واکوی اهمیت موضوع پیشرفت اسلامی از منظر قرآن و حدیث و بهره‌گیری از دانش اساتید و پژوهشگران محترم در استخراج مباحث پیشرفت از منابع قرآن و حدیث می‌باشد. ماهیت و مؤلفه‌های پیشرفت اسلامی، مبانی و اصول پیشرفت اسلامی، ویژگی‌ها و شاخص‌های جامعه پیشرفته از منظر قرآن و حدیث، عوامل و موانع پیشرفت اسلامی و بررسی انتقادی مبانی و شاخص‌های توسعه، از

با حمایت مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛

اولین کنگره ملی روان شناسی خانواده، گامی در ترسیم الگوی مطلوب خانواده برگزار می‌شود

انجمن علمی روان شناسی خانواده ایران با همکاری اندیشکده خانواده مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت اولین کنگره ملی روان شناسی خانواده، گامی در ترسیم الگوی مطلوب خانواده را برگزار می‌نماید.

دبیر اندیشکده خانواده اعلام کرد این کنگره در ۲۹ و ۳۰ آبان ماه در دانشکده علوم دانشگاه شهید چمران اهواز برگزار خواهد شد. علاقه‌مندان جهت ثبت نام و ارسال مقاله به وبگاه انجمن روان شناسی و خانواده به نشانی زیر مراجعه نمایند. www.Fpai.ir

گفتنی است این کنگره دارای امتیاز بازآموزی از سازمان نظام روان شناسی و مشاوره است.

- چپستی و ماهیت مبانی عرصه‌های اندیشکده خانواده بررسی شد/۲
- تبیین شاخص و مؤلفه‌های مبانی معنویت/۳
- نگاهی به مبانی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت اقتصادی/۵
- مبانی اختصاصی حوزه آب، کشاورزی و منابع طبیعی تعیین شد/۶
- حلقه‌های معین حوزوی در مرکز الگو تأسیس می‌شوند/۱۰
- تدوین و انتشار تک‌نگارهای علمی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت/۱۳
- پنجمین نشست اندیشه‌های راهبردی؛ نظام مردم‌سالاری دینی/۱۶

پیشرفت کشورها بدون توجه به سلامت امکان پذیر نیست

دکتر داوود دانش جعفری

عضو هیات رئیسه اندیشکده اقتصاد و مشاور وزیر بهداشت

دکتر داوود دانش جعفری در پنجمین کنگره پیشگامان پیشرفت اظهار کرد: مدل تأمین مالی سلامت در ایران به دو صورت هزینه‌های خصوصی و عمومی است که ۶۰ درصد هزینه‌ها را مردم می‌دهند و ۴۰ درصد هزینه عمومی است که از این میزان ۲۱ درصد سهم دولت و ۱۹ درصد سهم تأمین اجتماعی است.

دکتر داوود دانش جعفری، عضو هیات رئیسه اندیشکده اقتصاد مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که در پنجمین کنگره پیشگامان پیشرفت درباره موضوع پیشرفت اقتصاد سخن می‌گفت با اشاره به رابطه پیشرفت اقتصادی و اقتصاد سلامت اظهار کرد: این موضوع، هدفمند انتخاب شده است چون پیشرفت کشورها بدون توجه به سلامت، امکان پذیر نیست. وی با اشاره به ابلاغ سیاست‌های کلی سلامت از سوی رهبر معظم انقلاب اسلامی در هفته‌های گذشته، ادامه داد: سیاست سلامت را می‌توان با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی همراه کرد، زیرا بندهایی از اقتصاد مقاومتی نیز به درمان و سلامت پرداخته است.

مشاور وزیر بهداشت با بیان اینکه در گذشته نسبت به سلامت از درجه اقتصادی کمتر توجه کردیم، تصریح کرد: مشکل بخش سلامت، هزینه‌های آن است؛ به دلیل سنگینی هزینه‌ها است که کشورها از عهده آن برنمی‌آیند؛ هر چند می‌دانند که باید به این موضوع مهم توجه کنند.

وزیر اسبق اقتصاد گفت: یک عامل افزایش هزینه، به ترکیب بیماری‌ها بستگی دارد که در دنیا، مرتب در حال تغییر است و درمان بیماری‌های جدید نیز هزینه‌های بیشتری دارد.

وی بیماری‌ها را در دنیا به دو بخش واگیر و غیرواگیر تقسیم کرد و افزود: ۲۴ درصد بیماری‌ها در اروپا غیرواگیر است و هر چه از مرحله توسعه‌نیافته به سمت کشورهای توسعه‌یافته می‌رویم بیماری‌های واگیر کم می‌شود؛ اما بیماری‌های جدید افزایش می‌یابد. وی ادامه داد: در حال حاضر در کشورهای پیشرفته ۲۱ درصد بیماری‌ها مربوط به اعصاب و روان و ۲۵ درصد آن، قلبی است.

عضو اندیشکده اقتصاد به کشورهای آفریقایی اشاره کرد و گفت: اکثر این کشورها، کمتر توسعه‌یافته هستند و آمارها نشان می‌دهد که ۲۵ درصد بیماری‌های آنان مربوط به ایدز، ۴ درصد سل، ۷ درصد غیرواگیر و اعصاب و روان نیز ۷ درصد است. جمع‌بندی اقتصادی بخش سلامت این کشورها نشان می‌دهد با توجه به آمار بیماری‌ها، درصد هزینه‌های بیماری نیز در کشورهای توسعه‌نیافته بیشتر از توسعه‌یافته است.

وی در خصوص راه‌های تأمین منابع مالی بخش سلامت تصریح کرد: مالیات، تأمین اجتماعی، استفاده از منابع خیرین و نیز جیب مردم، محل تأمین

ادامه در صفحه ۳

رئیس کمیته علمی همایش ملی پیشرفت از منظر قرآن و حدیث منصوب شد

با مشارکت علما و محققان کشور در دست برنامه‌ریزی و برگزاری است، مقتضی است جنابعالی که واجد صلاحیت و اشتهار علمی شایسته هستید در سمت رئیس کمیته علمی این همایش با همکاری اعضای محترم کمیته و دبیرخانه حوزوی مرکز به نحو مطلوب بذل همت فرمائید. توفیق آن جناب را از خداوند متعال خواستار است.

طی حکمی از سوی دکتر واعظ زاده، رئیس شورای عالی و رئیس مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای علی اکبر رشاد به سمت رئیس کمیته علمی «همایش ملی پیشرفت از منظر قرآن و حدیث» منصوب شد. در این حکم خطاب به ایشان آمده است: اکنون که همایش ملی پیشرفت از منظر قرآن و حدیث

دبیر همایش ملی پیشرفت از منظر قرآن و حدیث منصوب شد

بحمدالله از آن برخوردارید، به‌سمت دبیر «همایش ملی پیشرفت از منظر قرآن و حدیث» منصوب می‌شوید تا به حول و قوه الهی با همدلی و همکاری با کمیته علمی همایش به نحو مطلوب به انجام امور مربوط بپردازید. توفیق جناب‌عالی را در ایفای این مسئولیت از خداوند متعال خواستارم.

طی حکمی از سوی دکتر واعظ زاده، رئیس شورای عالی و رئیس مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، حجت‌الاسلام والمسلمین آقای دکتر مهدی رجائی به سمت دبیر «همایش ملی پیشرفت از منظر قرآن و حدیث» منصوب شد. در این حکم خطاب به ایشان آمده است: نظر به مراتب تعهد، فضل و کارآمدی شایسته‌ای که

چیستی و ماهیت مبانی عرصه‌ای اندیشکده خانواده بررسی شد

این موضوع، فطرت را به لحاظ جهان بینی پذیرفته باشیم و وسایل اکتشاف آن را بدانیم و قابلیت استفاده آن را اثبات کرده باشیم. با این پیش فرض می‌توانیم بگوییم که تشکیل خانواده «فطری» است. آقای دکتر حکمت نیا گفت: ماهیت و جنس مباحث مربوط به مبنا «فلسفی» است. بر همین اساس استفاده از ادبیات فلسفی مبتنی بر آگاهی از مباحث حوزه معرفت شناسی و روش شناسی است که به نوعی پایه انتخاب «مبنا» نیز به شمار می‌رود. با این توضیح «مبنا» باید بتواند یک چالش اساسی مشترک بین همه مکاتب و نظام‌ها را حل کند. در این جلسه سایر اعضای حاضر، دیدگاه‌های خود درباره چیستی «مبانی عرصه‌ای» را مطرح کردند و مورد نقد و بررسی قرار دادند. مذاکرات بیستمین نشست اندیشکده خانواده در سایت اندیشکده قابل دسترسی است.

اندیشکده خانواده چیستی و ماهیت مبانی عرصه‌ای را بررسی کرد. در بیستمین نشست تخصصی اندیشکده خانواده آقای دکتر حکمت نیا عضو اندیشکده خانواده، در تعریف مبانی اظهار داشت: مبانی عبارت از پاسخ مستقیم و بدون واسطه به یک چرایی است. مثلاً وقتی صحبت از چرایی حقوق خانواده و یا قواعد حاکم بر روابط اعضای خانواده که دارای ضمانت اجرایی است؛ می‌کنیم؛ پاسخ به این «چرا» اصطلاحاً «مبنا» گفته می‌شود. گفتنی است که پاسخ نباید از مبادی بعیده و یا واسطه‌ای باشد. به عبارت دیگر «مبنا» برآیند مباحث نظری مرتبط با حوزه هستی شناسی، انسان شناسی، معرفت شناسی و روش شناسی است. ایشان در ادامه مباحث مربوط به چیستی و ماهیت مبانی با ذکر مثالی گفتند: اگر فرض کنیم که مبانی تشکیل خانواده «فطرت» است؛ باید پیش از طرح

فضاء مجازی

برگزاری سومین کنفرانس الگو به صورت وبینار و webinar و مجازی

نشست‌های تخصصی این کنفرانس به صورت وبیناری در فضای مجازی و تحت وب ارائه گردد. در این زمینه برای کسانی که در این کنفرانس حضور فیزیکی نداشتند، اطلاع رسانی شد تا کنفرانس را به صورت مجازی و از طریق webinar مشاهده نمایند. بدین منظور جهت پخش مناسب و مطلوب کنفرانس در قالب وبیناری، ۵ مگابایت پهنای باند اختصاصی به این کار اختصاص داده شد.

با توجه به اهداف مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت در خصوص استفاده از سیستم وبینار در برگزاری نشست‌ها و جلسات و بکارگیری از این سیستم در همایش‌ها و کنفرانس‌های مرکز، و با توجه به برگزاری آزمایشی برخی نشست‌ها و جلسات مرکز به صورت وبیناری، مقرر گردید سومین کنفرانس الگو برای استفاده و بهره‌مندی استادان و محققان دانشگاهی و حوزوی و علاقه‌مندان از برنامه‌ها و

پخش زنده سومین کنفرانس الگو به صورت ویدئو کنفرانس (وبینار) از طریق اینترنت

سیاست‌های کلی جمعیت توسط رهبر معظم انقلاب ابلاغ شد

ادامه در صفحه ۱

مناسب

۸- توانمندسازی جمعیت در سن کار با فرهنگ‌سازی و اصلاح، تقویت و سازگار کردن نظامات تربیتی و آموزش‌های عمومی، کارآفرینی، فنی حرفه‌ای و تخصصی با نیازهای جامعه و استعدادها و علائق آنان در جهت ایجاد اشتغال مؤثر و مولد

۹- بازتوزیع فضایی و جغرافیایی جمعیت، متناسب با ظرفیت زیستی با تأکید بر تأمین آب با هدف توزیع متعادل و کاهش فشار جمعیتی

۱۰- حفظ و جذب جمعیت در روستاها و مناطق مرزی و کم‌تراکم و ایجاد مراکز جدید جمعیتی به ویژه در جزایر و سواحل خلیج فارس و دریای عمان از طریق توسعه شبکه‌های زیربنایی، حمایت و تشویق سرمایه‌گذاری و ایجاد فضای کسب‌وکار با درآمد کافی

۱۱- مدیریت مهاجرت به داخل و خارج، هماهنگ با سیاست‌های کلی جمعیت با تدوین و اجرای سازکارهای مناسب

۱۲- تشویق ایرانیان خارج از کشور برای حضور و سرمایه‌گذاری، و بهره‌گیری از ظرفیت‌ها و توانایی‌های آنان

۱۳- تقویت مؤلفه‌های هویت‌بخش ملی (ایرانی، اسلامی، انقلابی) و ارتقای وفاق و همگرایی اجتماعی در پهنه سرزمینی به ویژه در میان مرزنشینان و ایرانیان خارج از کشور

۱۴- رصد مستمر سیاست‌های جمعیتی در ابعاد کمی و کیفی با ایجاد سازکار مناسب و تدوین شاخص‌های بومی توسعه انسانی و پژوهش‌های جمعیتی و توسعه انسانی

و نتایج رصد مستمر اجرای سیاست‌ها گزارش شود.

۱- ارتقای پویایی، بالندگی و جوانی جمعیت با افزایش نرخ باروری به بیش از سطح جانشینی

۲- رفع موانع ازدواج، تسهیل و ترویج تشکیل خانواده و افزایش فرزند، کاهش سن ازدواج و حمایت از زوج‌های جوان و توانمندسازی آنان در تأمین هزینه‌های زندگی و تربیت نسل صالح و کارآمد

۳- اختصاص تسهیلات مناسب برای ماسداران به ویژه در دوره بارداری و شیردهی و پوشش بیمه‌ای هزینه‌های زایمان و درمان ناباروری مردان و زنان و تقویت نهادها و مؤسسات حمایتی ذی‌ربط

۴- تحکیم بنیان و پایداری خانواده با اصلاح و تکمیل آموزش‌های عمومی در باره اصالت کانون خانواده و فرزندپروری و با تأکید بر آموزش مهارت‌های زندگی و ارتباطی و ارائه خدمات مشاوره‌ای بر مبنای فرهنگ و ارزش‌های اسلامی ایرانی و توسعه و تقویت نظام تأمین اجتماعی، خدمات بهداشتی و درمانی و مراقبت‌های پزشکی در جهت سلامت باروری و فرزندآوری

۵- ترویج و نهادینه‌سازی سبک زندگی اسلامی ایرانی و مقابله با ابعاد نامطلوب سبک زندگی غربی

۶- ارتقای امید به زندگی، تأمین سلامت و تغذیه سالم جمعیت و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی، به ویژه اعتیاد، سوانح، آلودگی‌های زیست‌محیطی و بیماری‌ها

۷- فرهنگ‌سازی برای احترام و تکریم سالمندان و ایجاد شرایط لازم برای تأمین سلامت و نگهداری آنان در خانواده و پیش‌بینی سازکار لازم برای بهره‌مندی از تجارب و توانمندی‌های سالمندان در عرصه‌های

تبیین شاخص و مؤلفه‌های مبانی معنویت

پرداختند و مقرر شد؛ ضمن توجه بیشتر به کاربرد مفهوم معنویت و مشتق‌های آن در ادبیات نظم و نثر کهن؛ نکات اصلاحی؛ پس از جمع بندی؛ در اختیار محقق محترم قرار گیرد. بررسی پیش نویس مبانی معنویت که حجت الاسلام آقای دکتر عبدالحسین خسروپناه تهیه کرده بود؛ از دیگر مباحث نشست اعضای اندیشکده معنویت بود؛ که در این رابطه نیز تبادل نظر شد و مقرر شد با توجه به جنس مبانی عام و مبانی خاص و لزوم ارتباط جوهری و ماهوی بین این دو مقوله و همچنین با عنایت به معیارهای ابلاغ شده از سوی شورای تفریق و هماهنگی درباره ماهیت این نوع از مباحث علمی؛ پیشنهادها و نکات مورد نظر اعضای محترم اندیشکده و دیگر صاحب نظران جمع آوری و پس از دسته‌بندی در اختیار محقق محترم قرار گیرد. گفتنی است، آنچه مهم است توجه به رسالت خطیر مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت مبنی بر توسعه و تعمیق فضای گفتگویی و استفاده از همه ظرفیت‌های موجود و پیمایش مسیر تعیین شده در نقشه راه می‌باشد.

اندیشکده معنویت در هفتمین نشست تخصصی خود به بررسی تکالیف ارجاعی به اعضا با موضوع: **معنویت در فرهنگ و ادب فارسی و شاخص‌ها و مؤلفه‌های تدوین مبانی عرصه‌ای پرداخت.** حجت الاسلام دکتر احمدی رییس محترم اندیشکده معنویت ضمن سپاس از تلاش علمی پژوهشگران این حوزه اظهارداشت: لازم نیست خودمان را درگیر امور انتزاعی کنیم؛ ما می‌خواهیم معنویت را با پیشرفت گره بزنیم؛ می‌خواهیم عرصه زندگی و کسب و کار مردم با معنویت اسلامی پیوند داشته باشد. بنابراین باید کاربردی و عملیاتی ببیندیشیم؛ باید به گونه‌ای عمل کنیم که زمینه تأمین نیازهای حقیقی و ذاتی انسان فراهم شود و به طور ضمنی از مراجعه جوانان به عرفان‌های نوظهور و خرافی هم جلوگیری شود. از سویی انتظار می‌رود از سطحی نگری و موازی کاری در این حوزه پرهیز شود و ضمن استفاده از همه تجارب مفید؛ به گونه‌ای عمل کنیم که کارها از عمق و پختگی لازم برخوردار باشد. در ادامه نشست؛ اعضای حاضر به نقد و ارزیابی مقاله **"تبیین معنویت در فرهنگ و ادب فارسی"**

پیشرفت کشورها بدون توجه به سلامت امکان‌پذیر نیست

ادامه از صفحه ۲

هزینه‌های درمان است. در کشورهای پیشرفته، درصد بیشتری از این هزینه‌ها توسط تأمین اجتماعی تأمین می‌شود؛ اما در برخی کشورها، هزینه درمان، بیشتر از جیب مردم و پس از آن، بودجه دولت‌ها است. به گفته وی، کشور هلند ۷۵ درصد از هزینه‌های سلامت خود را از طریق تأمین اجتماعی به دست می‌آورد. اما در انگلیس، دانمارک و استرالیا ۷۰ درصد هزینه‌ها از بودجه عمومی تأمین می‌شود و در اکثر کشورها ۷۰ تا ۸۰ درصد هزینه‌های سلامت، از محل بودجه عمومی تأمین می‌شود.

وی افزود: در آمریکا تنها ۴۴ درصد هزینه از دولت و ۳۵ درصد از طریق پول بیمه‌های مردم و ۱۵ درصد از جیب مردم تأمین می‌شود و در حال حاضر یکی از مشکلات آمریکا، بخش سلامت است که به دنبال همگانی کردن آن هستند.

وی با اشاره به گزارش سازمان بهداشت جهانی که ۳ نوع مسئله برای سلامت در نظر گرفته است این مسائل را افزایش منابع مالی سلامت، عدالت بیشتر در سلامت و برطرف کردن ناکارایی این بخش دانست.

دکتر دانش جعفری ادامه داد: در بخش تأمین مالی، اهداف هزاره جدید نشان می‌دهد سرانه سلامت در کشورهای توسعه‌نیافته ۴۴ دلار است که به ۶۰ دلار برای هر نفر هدف گذاری شده است و این میزان برای هر نفر در ایران ۳۱۵ دلار است و در حال حاضر نیز یک درصد از ارزش افزوده نزدیک به ۳ هزار میلیارد تومان به بخش سلامت اختصاص یافته است.

وی افزود: معمولاً برای مواد غذایی قندی، چربی‌دار و نمک‌دار، مالیات اضافه وضع می‌کنند تا بتوان بخشی از هزینه‌ها را جبران کرد.

دکتر دانش جعفری به عدالت در سلامت اشاره کرد و گفت: خدمات یارانه‌ای یا بیمه یارانه‌ای باید به افراد فقیر داده شود و همچنین در بخش رفح ناکارایی مردم به سمت استفاده از داروهای غیربرند رفته و از مصرف بیش از حد داروها و تجهیزات پزشکی خودداری کنند. به گفته وزیر اسبق اقتصاد، مدل تأمین مالی سلامت در ایران به دو صورت هزینه‌های خصوصی و عمومی است که ۶۰ درصد هزینه‌ها را مردم می‌دهند و ۴۰ درصد، هزینه عمومی است که از این میزان، ۲۱ درصد سهم دولت و ۱۹ درصد، سهم تأمین اجتماعی است. وی میزان هزینه هر نفر در ایران را ۳۱۵ دلار اعلام کرد.

وی ادامه داد: در دنیا به طور متوسط ۴۱ درصد هزینه‌ها را بخش خصوصی و ۵۹ درصد را بخش عمومی -شامل تأمین اجتماعی و دولت- تأمین می‌کنند.

عضو اندیشکده اقتصاد مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت تأکید کرد: کشورهایی که بدترین وضعیت سلامت را دارند میزان هزینه‌ای که از جیب مردم برای سلامت می‌دهند ۷۰ تا ۷۵ درصد است. به همین دلیل، سعی می‌کنند هزینه‌ها را کاهش دهند تا از بودجه عمومی کمتر هزینه شود.

نقد و بررسی ساختار مبانی اختصاصی عدالت

و سلسله مراتب ارزش ها مورد بحث قرار می گیرد. در این گستره می توان از مباحثی چون ذاتی بودن (= ناوابستگی) و غایی بودن عدالت بحث کرد و این که آیا عدالت، حقیقتی ذاتی است یا استوار شده توسط بنا عقلا و قرارداد جمعی، یا این بحث که آیا عدالت، فضیلت است یا نه.

در ادامه، نمونه ای از تاثیر گذاری مبانی بر نوع برداشت از عدالت را یادآور می شویم:

مبانی، در نوع برداشت از مکتب ها، نظریه ها و اندیشه های مختلف، تاثیر مستقیم دارند و مسایل را متأثر از خود می سازند، آن گونه که برای نمونه، این مساله را می توان در امور تاثیر گذاری چون آزادی، عدالت و حقوق بشر مشاهده کرد که با توجه به مبانی متفاوت، برداشت هایی گوناگون نسبت به مکتب لیبرالیسم یا اسلام شکل می گیرد. برای نمونه در مبانی نظریه عدالت جان رالز، مبنای معرفت شناختی و انسان شناختی مانند «تقدم فرد بر جمع»، مطرح است، این تقدم «خود» فردی یا تقدم حق فردی بر خیرات و غایات اجتماعی نزد وی هم جنبه هستی شناسانه دارد و هم جنبه معرفت شناسانه. از جهت هستی شناختی، رالز مانند دیگر لیبرال ها واقعیت و هویت فرد را مقدم بر جامعه و نهادهای آن تلقی می کند و هویت های اجتماعی را قابل تحویل به هویت های فردی می داند. وی از این اصل به بحث مهم دیگری می رسد که همانا «اصل تنوع و تکثر» و تقدم «خود فردی» بر هر

گونه تصویری از مطلوبیت اجتماعی و خیر جمعی است. سپس از حیث معرفت شناختی، به این مبنای اثرگذار می رسد که برداشت ما از خوبی ها و آرمان ها و شیوه معقول زندگی، یک برداشت خودسرانه فردی است و ارزش های اخلاقی، حقیقتی ذاتی و ورای میل و انتخاب ما انسان ها ندارند و چنین نیست که راهی عقلانی و روشمند برای شناخت حق از باطل وجود داشته باشد تا قابل احتجاج با دیگران باشد، از این رو، پی ریزی یک اساس متافیزیکی و فلسفی برای نظریه عدالت و دیگر ارزش های اخلاقی میسر نیست. مشاهده می شود که یک مبنای هستی شناختی در همه شاخه نظریه جان رالز تاثیر می گذارد؛ در حالی که در نگرش اسلامی، فرد دارای اصالت نبوده و منافع فردی بر جمعی ترجیح ندارد، بلکه در کنار توجه به هر دو ساحت فردی و جمعی و ذاتی عقلانی بودن عدالت؛ ارزش های اخلاقی الهی، عقلانیت روشمند و مصالح جمعی نیز مورد توجه است که استنباط از عدالت و ساحت های آن را نسبت به دیگر مکتب ها از جمله لیبرالیسم متفاوت می سازد.

در پایان، اعضای اندیشکده عدالت بحث یاد شده را مورد نقد و بررسی جدی قرار دادند که به دلیل طولانی بودن آن اصلاح و تکمیل نهایی بحث به جلسه دیگر موکول شد.

دارند. به بیان دیگر، مبانی، خادم تولید نظریه هستند و بر اساس آنها نظریه شکل می گیرد.

۲-۲. مبانی عدالت

مبانی عدالت، مباحثی پایه ای و تاثیرگذار است که سازه نظریه با توجه به آن بنیادها استوار می شود. در نظریه عدالت، چند بحث از جمله روش، مفاهیم، معیارها و مولفه های عام و اصول راهبردی مورد تاکید است؛ طبعاً این نظریه باید دارای مبانی خاص و ویژه خود باشد، برای شفافیت بحث در ادامه، به طور مشخص بیان می شود که منظور از «مبانی عدالت» کدام است:

الف- مبانی و بنیادهای تاثیرگذار؛ منظور آن است که نظریه عدالت، مبتنی بر مبانی هستی شناختی، (انسان شناختی، جامعه شناختی و جهان شناختی)؛ معرفت شناختی و ارزش شناختی است که بر نوع فهم و برداشت مخاطب نظریه، اثر مستقیم یا غیر مستقیم می گذارد، از همین بزنگاه است که انواع نظریه ها و مکتب های عدالت شکل می گیرد، به نظر می رسد که بیشترین بعد بحث مبانی در این قلمرو قرار می گیرد. ب- ساحت دیگر بحث مبانی، مسایلی است که چیستی و ماهیت خود عدالت مانند ارزشی بودن یا نبودن، نسبیت یا ثبات آن را بررسی می کند که به معنی دقیق کلمه، در بخشی از گستره معرفت شناختی و ارزش شناختی جا می گیرد.

۳. گونه شناسی مبانی عدالت

با توجه به کاوش هایی که انجام شده است، می توان مباحث مربوط به مبانی عدالت اجتماعی را در سه حوزه کلان سامان داد:

۱-۳. مبانی هستی شناختی: از آن جا که انسان، جهان و جامعه نیز در مقوله هستی قرار می گیرند، از این رو، در ذیل این مبنا، چند بحث دیگر از قرار زیر جا می گیرد:

۱-۳-۱. مبانی جهان شناختی

۲-۳-۱. مبانی انسان شناختی

۳-۳-۱. مبانی جامعه شناختی

۲-۳. مبانی معرفت شناختی: در این مقوله از یک سو، مبانی معرفت شناسی مورد بحث قرار می گیرد مانند مبنای رئالیسم معرفتی و امکان شناخت واقع که تاثیری مستقیم در برداشت از عدالت دارد و از دیگر سو، این بحث مطرح می شود که عدالت آیا مطلق است یا مشروط؟ عینی است یا ذهنی؟ عقلی است یا نقلی؟ پیشینی است یا پسینی؟ حق و امتیاز است یا تکلیف و وظیفه؟

۳-۳. مبانی ارزش شناختی: ارزش شناسی، قلمروی از مباحث نظری است که چیستی، چرایی و چگونگی ارزش ها را به شکل عقلانی بررسی می کند. در این حوزه پرسش هایی از قبیل چیستی ارزش ها، رابطه ارزش ها با واقعیت، ثبات و تغییر در ارزش ها

در راستای تحقق بند سوم برنامه سال ۱۳۹۳ اندیشکده های مرکز، نشست نقد و بررسی «ساختار مبانی اختصاصی عدالت» اندیشکده عدالت در تاریخ ۹۳/۳/۱۷ برگزار شد. در این نشست حجت الاسلام و المسلمین دکتر سید باقری از اعضای اندیشکده عدالت، موضوع یاد شده را تبیین و دیگر اعضا آن را نقد و بررسی کردند. در ادامه دستور کار دوم نشست مبنی بر معرفی اعضای پیشنهادی جدید اندیشکده انجام شد. در پایان نشست، دکتر عادل پیغامی دستور کار جلسه بعدی مبنی بر ارائه بحث «شاخص های عدالت» را تعیین و یادآور شدند که چکیده ای از مباحث نقد و بررسی ساختار مبانی اختصاصی عدالت تهیه شود.

۱. اهمیت و ضرورت

در ضرورت و بایستگی بحث از «مبانی» مکتب یا اندیشه، توجه به این نکته مهم است که این بحث، فرایند غیریت سازی، رمزکشی و شفاف سازی با دیگر اندیشه ها و مکتب ها را روشن می سازد. بر اساس مبانی خاص، اصول، قواعد، معیارها و مسایل، سامان می گیرد و بر پایه آنها، پژوهنده به شاخص ها دست می یابد و در مراحل بعدی، روند گذر از مفاهیم به مصادیق فراهم می شود، از این رو، شفافیت مبانی و توجه به آن، دارای اهمیت است. مبانی غالباً در ایجاد زیرساخت اندیشه ها، نقش کلیدی بر عهده دارند و بستری مناسب برای بهره از معرفت های دیگر با حفظ اصالت و سنجیدگی فراهم می کنند.

۲. مفاهیم

۱-۲. مبانی:

در «مبنا» بحث از «مایبنی علیه» است، پایه ای که بر اساس آن، قواعد و مسایل استوار می شود، آن گونه که بر پایه مبانی، نظام های سیاسی، حقوقی یا اقتصادی شکل می گیرند و مقررات وضع می شود. مبانی، گزاره های اخباری هستند که نظریه ها بر آنها مبتنی می شوند. به بیان دیگر، منظور از مبانی، آن بنیادهای فکری است که حضور و تعلق به آنها در نوع برداشت از مفاهیم و ارزش ها، تاثیری قطعی و انکارناپذیر خواهد داشت. ویژگی مبانی آن است که غالباً از فراگیری و کلیتی وسیع برخوردارند، بنابراین، غالباً از حیث کمی محدودند و از سویی دیگر، وضع شدنی نیستند، بدین ترتیب اطلاق قانون یا قاعده بر آن ها درست نیست.

همین جا یادآوری این نکته لازم است که کارکرد مبانی آن است که در موارد ابهام یا سکوت، با عنایت به مبانی، مقررات و قواعد لازم، وضع می شود و به لحاظ نظری و فکری ما را به مسایل می رسانند، از این رو، مبانی غالباً جزء مقوم نظریه ها به شمار نمی آیند، هر چند که تاثیری مستقیم و گاه غیرمستقیم در آنها

نگاهی به مبانی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت اقتصادی

موانع معرفتی بوم‌اندیشی توسعه در ایران

دکتر موسی عنبری
دانشیار دانشگاه تهران

دکتر موسی عنبری، دانشیار دانشگاه تهران در سومین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت گفت: همواره قطب عرفان تکنیک به عنوان رویکرد غالب توسعه در ایران، با سازوکارهای اصلی توسعه غربی (یعنی جدایی‌های توسعه‌ساز) همسو بوده‌اند.

وی با اشاره به اینکه فرایند عام توسعه، محصول انباشت تجربه جهانی بوده است افزود: همه ملل از جمله مردم ایران در تمدن فعلی بشر سهیم هستند و از این رو هر نوع فروگاهی توسعه و ریشه‌هایش به سرزمین غرب و اروپا، بدون تبصره و ملاحظاتی علمی خاص، ارزشی صرفاً سیاسی خواهد داشت.

عضو اندیشکده مبانی مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت با بیان اینکه در ایران علیرغم اینکه با منطق اسلامی به مقابله با مبانی نظریه‌پردازی غربی رفته‌ایم، اما در حرکت از فهم مبانی مفهومی به مبانی فرایندی و زمینه‌ای توفیق اندکی داشته‌ایم، تصریح کرد: مطالعه توسعه، یافت‌محور، تاریخی و تجربه‌ای، تفسیری و هویتی است، اما در رویکردهای علمی ما، عمدتاً به شاخص‌های صوری و منفرد اعم از مبانی، عوامل و کارگزاران توجه داشته‌ایم و به فرایندهای کلان جامعه‌شناختی پرداخته‌ایم.

عضو هیأت علمی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، تمرکز بر مفاهیم و عوامل در تحلیل آن را نوعی نارسایی روشی قلمداد کرد و اظهار کرد: ما در بعد معنوی، واقعیت توسعه را مساله و نه راه حل پنداشته‌ایم به همین دلیل فرض ناسازگاری را بزرگ کرده‌ایم.

وی با یادآوری اینکه در بعد مادی با فرض مطلوبیت تکنیک و خنثی بودگی آن از ارزش، به استقبال آن رفته‌ایم افزود: در نتیجه این رویارویی‌ها، در پذیرش و همسویی با توسعه و ابعاد آن، پیوسته گرفتار دو رویکرد متفاوت و به تعبیر خود نوعی قطب عرفان تکنیک شده‌ایم که در آن بوم‌گرایی مطرود بوده است. دبیر اندیشکده مبانی مرکز با اشاره به اینکه قطب عرفان و تکنیک در همبستگی با سیاست، به سرعت جای نظریه و بینش توسعه را گرفته و علم اجتماعی فرهنگی را از صحنه خارج کرده است گفت: خصیصه بارز هر دو رویکرد، تاریخ‌گریزی، هویت‌گریزی و جمع‌گریزی (تفرد) است؛ و در دعوای اصلی با نظریه‌پردازی غربی، معمولاً مدافع تکنیک‌گرایی و فردگرایی غربی بوده‌اند.

دکتر عنبری افزود: علوم اقتصاد، علوم کلیدی هستند که می‌خواهند معادله را حل کنند در این معادله مفهیمی دینی و دانشگاهی نمی‌تواند وارد شوند. وی خاطر نشان ساخت: با فرض تقدم فرهنگ می‌توانیم مفهوم فرهنگ را مطرح کنیم و فرهنگ سیاست انحصاری بوده و در مقابل فرهنگ اقتصاد نیست.

مشمول بر مباحث چهارگانه پیش گفته درباره الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت با قید اقتصادی است و «مبانی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت اقتصادی»، مبانی بینشی است که پیش فرض‌های موجه نظری، معطوف به محورهای چهارگانه پیش گفته در عرصه اقتصاد را توجیه می‌کنند. اما چه تفاوتی بین مبانی الگوی پیشرفت (مبانی مطلق) و مبانی الگوی پیشرفت اقتصادی (مبانی خاص) وجود دارد؟ برای این پرسش چند پاسخ متصور است:

۱- مبانی الگوی پیشرفت نسبت به الگوی پیشرفت اقتصادی مبانی بعیده هستند و مبانی الگوی پیشرفت اقتصادی مبانی قریبه‌اند. برای رسیدن به مبانی الگوی پیشرفت اقتصادی باید با برهان از مبانی مطلق جلوتر آمده و به مبانی‌ای دست یابیم که بدون هیچ واسطه‌ای در یکی از محورهای چهارگانه پیشرفت اقتصادی مؤثرند.

۲- مبانی الگوی پیشرفت عام یا مطلق بوده و زیر بنای الگوی پیشرفت در همه عرصه‌های آن می‌باشند، ولی مبانی الگوی پیشرفت اقتصادی مبانی خاص یا مقیدند و تنها پیش‌فرض‌های نظری الگوی پیشرفت اقتصادی را توجیه می‌کنند.

۳- هیچ فرقی بین این دو نوع مبنا از جهت ماهیت و دیگر جهات نیست. تفاوت در نوع استفاده از این مبانی است. برای مثال مبانی انسان‌شناختی الگوی پیشرفت با الگوی پیشرفت اقتصادی هیچ تفاوتی ندارد. تفاوت در آن است که در مبانی انسان‌شناختی الگوی پیشرفت تأثیر این مبنا را در الگوی پیشرفت بررسی می‌کنیم و در مبانی انسان‌شناختی الگوی پیشرفت اقتصادی تأثیر این مبنا را در الگوی پیشرفت اقتصادی ملاحظه می‌کنیم.

به نظر می‌رسد هر سه وجه یاد شده درست باشد. بدین معنی که در هر یک از مبانی ممکن است یکی از این وجوه درست باشد. برخی مبانی ممکن است مستقیماً در محورهای چهارگانه الگوی پیشرفت اقتصادی مؤثر باشند و برخی دیگر با واسطه، برخی مبانی تنها در محورهای الگوی پیشرفت اقتصادی مؤثر باشند و برخی مبانی بین الگوی پیشرفت اقتصادی و سیاسی و فرهنگی و مانند آن مشترک باشند. ممکن است برخی از مبانی مؤثر در پیشرفت با مبانی مؤثر در پیشرفت اقتصادی باهم فرقی نداشته باشند و فرقی در کیفیت استفاده از این مبانی باشد.

حجت‌الاسلام میرمعزی، عضو هیأت رئیسه اندیشکده اقتصاد در چهارمین جلسه این اندیشکده به بیان تعریف و ساختار مبانی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت اقتصادی پرداخت و سپس اعضای اندیشکده آن را مورد نقد و بررسی قرار دادند. آنچه در ادامه می‌آید تبیین اولیه ایشان از این تعریف و ساختار مبانی مزبور است.

در یک تعریف اجمالی، اگر الگوی پیشرفت «نقشه راه فرآیند حرکت تکاملی فرد و جامعه از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب باشد»، آنگاه محورهای اصلی الگوی پیشرفت مشتمل بر امور زیر خواهد بود:

- ۱- ترسیم وضعیت مطلوب؛
- ۲- مبانی آسیب‌شناسی وضعیت موجود؛
- ۳- اصول راهبردی حرکت از وضعیت موجود به وضع مطلوب؛
- ۴- معیارها و شاخص‌های پایش و خوداصلاحی.

اگر این محورها مبتنی بر مبانی بینشی اسلامی و در چارچوب اصول و احکام اخلاقی و فقهی اسلام باشد، این الگو اسلامی خواهد بود و اگر برابر با ویژگی‌های تاریخی، اقلیمی و فرهنگی ایران باشد الگوی مزبور الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت است.

مبانی بینشی از سنخ قضایی است که با «هست» یا «نیست» بیان می‌شود و شامل گزاره‌های کلی هستی‌شناسانه، معرفت‌شناسانه و ارزش‌شناسانه است. مبانی بینشی در صورتی مبانی الگو به شمار می‌روند که زیر بنای الگو بوده و پیش‌فرض‌های محورهای چهارگانه الگو را بسازند. مبانی بینشی به سه قسم تقسیم می‌شوند:

- ۱- مبانی هستی‌شناسانه که درباره عالم هستی به مفهوم عام آن است و شامل خداشناسی، انسان‌شناسی، جامعه‌شناسی و جهان‌شناسی است.
- ۲- مبانی معرفت‌شناسانه که درباره چیستی معرفت و چگونگی حصول آن و اعتبار سنجی آن است.
- ۳- مبانی ارزش‌شناسانه که درباره چیستی ارزش و چگونگی معرفت به آن است.

با توجه به اینکه پیشرفت اقتصادی چیزی جز پیشرفت در عرصه اقتصاد نیست. بنابراین می‌توان آن را به «فرایند حرکت از وضعیت موجود اقتصادی به سمت وضعیت مطلوب آن» تعریف کرد. بر این اساس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت اقتصادی

بررسی مبانی اجتماعی الگو در اندیشکده امور اجتماعی، جمعیت و نیروی انسانی

صبح اندیشکده، آقای دکتر غلامرضا غفاری به بحث پیرامون مبانی اندیشکده پرداخت و پس از ارائه موضوع، مورد بررسی و نقد اعضای اندیشکده قرار گرفت. گزارش پایانی مبانی اندیشکده تا پایان تیرماه سال جاری تهیه و تدوین خواهد شد

جلسه سیزدهم و چهاردهم اندیشکده امور اجتماعی، جمعیت و نیروی انسانی در دو نوبت صبح و عصر در روز چهارشنبه مورخ ۹۳/۰۳/۲۱ در مرکز تشکیل شد. دستور این دو جلسه "بررسی محورها و موضوعات پژوهشی اندیشکده" و نیز ارائه گزارش اولیه مبانی اندیشکده بود. در جلسه

چکیده مقاله

توسعه سرمایه انسانی بر اساس آموزه های اسلام و تاثیر آن بر توسعه انسانی

این مقاله توسط حجت الاسلام دکتر حسن آقانوری، استاد پژوهشگاه حوزه و دانشگاه نگاشته شده و در فصلنامه اقتصاد اسلامی، شماره ۲۶، تابستان ۱۳۸۶ منتشر شده است. این مقاله تمایز بین دو مفهوم توسعه نیروی انسانی و توسعه انسانی و نسبت آن دو را بیان می کند. همچنین بر پیشینه تاثیر توسعه نیروی انسانی در فرایند توسعه اجتماعی - اقتصادی و دیدگاه اقتصاددانان مرور کرده و چيستی توسعه انسانی برآمده از این دیدگاه ها را نتیجه گیری کرده است. آن گاه توسعه نیروی انسانی در جایگاه بستر ساز همزمان عدالت اقتصادی و توسعه اجتماعی - اقتصادی را مورد پژوهش قرار داده است و چنین یافته که شاخص های توسعه انسانی در ادبیات رایج علمی مناسب با توسعه نیروی انسانی اقتصاد کلاسیک است. تبیین توسعه سرمایه انسانی بر اساس آموزه های اسلامی، توسعه انسانی متناسب با خود را به دنبال دارد و در نتیجه اقتصاددانان اسلامی باید شاخص های سازگار با آن را ارائه دهند.

دیدگاه

رابطه توسعه اجتماعی و توسعه اقتصادی

چه رابطه ای بین توسعه اجتماعی و توسعه اقتصادی وجود دارد؟ آیا یکی پیش نیاز دیگری است؟ آیا یکی عامل و دیگری معلول است؟ آیا رابطه آنها از نوع رابطه تعاملی است و هر یک، هم عامل و هم معلول است؟ آیا این دو هیچ رابطه ای با هم ندارند؟ برای یافتن پاسخ این سؤالات دکتر میثم موسایی، استاد دانشگاه تهران در مقاله ای که در نشریه راهبرد توسعه، زمستان ۱۳۸۸ منتشر کرده اند؛ ابتدا مفاهیم توسعه، توسعه اجتماعی، توسعه اقتصادی و شاخص های آن ها و سپس با توجه به تعاریف و شاخص های تعریف شده، انواع روابط ممکن، معرفی و بررسی شده است.

وی معتقد است از لحاظ مفهومی رابطه توسعه، توسعه اجتماعی و توسعه اقتصادی به تعریف این مفاهیم و شاخص های آن بستگی دارد. در این رابطه اگر توسعه اجتماعی را به صورت عام تعریف کنیم، شامل توسعه اقتصادی هم می شود؛ اما اگر به صورت خاص تعریف گردد، کاملاً از توسعه اقتصادی متمایز است. از لحاظ تاریخی نیز ارتباط توسعه اقتصادی و توسعه اجتماعی در کشورهای توسعه یافته کنونی دارای تجربه متفاوتی از کشورهای در حال توسعه، است. در حالی که در کشورهای در حال توسعه، توجه صرف به توسعه اقتصادی باعث وخیم شدن شاخص های اجتماعی شده است، اما در کشورهای توسعه یافته ابتدا باعث وخیم شدن شاخص های توسعه اجتماعی شده و سپس بهبود یافته اند.

پیش نویس مبانی اختصاصی حوزه آب، کشاورزی و منابع طبیعی تهیه شد

دبیر کارگروه کشاورزی و منابع طبیعی مرکز اعلام کرد نسخه اولیه مبانی اختصاصی حوزه آب، کشاورزی و منابع طبیعی تدوین شد. وی گفت نتایج حاصل از جمع بندی ۱۴ نشست سال های ۹۱ و ۹۲ گروه در خصوص مبانی اختصاصی حوزه آب کشاورزی و منابع طبیعی را که با توجه به اهداف و قلمروی فعالیت های اندیشکده آب، محیط زیست، امنیت غذایی و منابع طبیعی و بر اساس رهنمودهای مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت تنظیم شده بودند در نخستین نشست تخصصی گروه کشاورزی و منابع طبیعی در سال ۱۳۹۳ که در تاریخ ۱۷ اردیبهشت ماه برگزار شد، مجدداً بررسی و نهایی شد. وی گفت با استفاده از پیشنهاد و توضیح حاضران در نشست، موارد زیر به عنوان مبانی اختصاصی حوزه آب، امنیت غذایی و منابع طبیعی مورد تایید قرار گرفت:

- ۱- پایداری محیط زیست و تعادل در چرخه آب و
- ۲- تعامل پایدار انسان با بوم و مصونیت تنوع زیست و حقوق گیاهان و جانوران
- ۳- بهره برداری بهینه از منابع و نعمت های الهی در چارچوب توان بوم شناختی اقلیم مختلف
- ۴- بهبود زندگی و درآمد تولید کنندگان و احترام به حقوق، آزادی و کرامت آنان
- ۵- امنیت غذایی و سلامت جامعه با اتکاء به تولید دانش بنیان به ویژه محصولات اساسی
- ۶- آبادانی و گسترش سرسبزی کشور و کاهش خطرات ناشی از بلایای طبیعی
- ۷- استقرار متوازن جمعیت متناسب با منابع خدادادی شرایط اقلیمی و آمایش سرزمینی
- ۸- توسعه رفاه اجتماعی و نشاط مردم
- ۹- توسعه فضای کسب و کار و صادرات با توجه به مزایای رقابتی محصولات

چکیده مقاله

چالش های فراروی سیستم آموزش عالی کشور در روند توسعه اجتماعی

عدم استفاده صحیح از استعداد های بالقوه افراد و پرورش تفکر خلاق فرض کرده است. تحقیق ایشان به صورت پیمایشی و با ابزار پرسشنامه در بین دانشجویان دانشگاه اصفهان و علوم پزشکی انجام شده و روش نمونه گیری سهمیه ای، و حجم نمونه ۳۹۳ نفر انجام و برای تحلیل داده ها از رگرسیون چندمتغیره و مدل سازی معادلات ساختاری استفاده شده است. نتایج حاصل از آزمون فرضیات نشان داده است که خلاقیت در بین دانشجویان در حد متوسط بوده و بین انگیزه، اعتماد به نفس، شیوه فرزند پروری خانواده، مشارکت در کار گروهی و خلاقیت رابطه معنادار وجود دارد، ولی بین سن و خلاقیت رابطه ای دیده نمی شود. همچنین نتایج ایشان بیانگر آن است که برحسب ارزش بتا (Beta) به ترتیب متغیرهای مشارکت در کار گروهی و اعتماد به نفس با خلاقیت همبستگی داشته اند.

این مقاله توسط آقایان دکتر رسول ربانی و دکتر سید علی هاشمیان فر، اعضای هیات علمی دانشگاه اصفهان و خانم نفیسه چینی نگاشته شده و در فصلنامه برنامه ریزی رفاه و توسعه اجتماعی، بهار ۱۳۹۰ منتشر شده است. نگارندگان معتقدند امروزه آموزش عالی از اساسی ترین ارکان خیزش به سمت جهانی شدن و نیروی انسانی ماهر، اصلی ترین شاخص پیشرفت و توسعه کشورها محسوب می شود. با رشد و گسترش فناوری اطلاعات (IT) و کوتاه شدن چرخه های اقتصادی، دارایی های ناملموس، به ویژه دانایی، نقش خود را پررنگ تر کرده و باعث ایجاد ارزش افزوده می گردد. در این راستا توسعه علمی و تقویت نهادهای آموزشی و پژوهشی می تواند آماده کننده راه به سمت تحقق در سایر زمینه های توسعه باشد. پژوهش انجام شده توسط ایشان چالش اصلی در این زمینه را

تاثیر تحریم های بین المللی بر توسعه اقتصادی ایران

گشت، بخش وسیعی از اقتصاد کشور را تحت تاثیر قرار داد. در واقع، علاوه بر محدودیت های گذشته که در قالب روابط تجاری و محدودیت در سرمایه گذاری خارجی اعمال می شد، این بار جهت فلج کردن اقتصاد ایران، ممنوعیت هایی در روابط مالی بانکی و صادرات نفت در نظر گرفته شد. در این میان ساختار اقتصادی رانتیر و ضعف و ناکارآمدی دولت در پیش بینی و اتخاذ تصمیم به موقع موجب گشت تا تاثیر تحریم ها بر اقتصاد کشور چند برابر شود. با این وجود به نظر می رسد با کاهش اقتصاد وابسته به نفت (تغییر ساختار اقتصادی) بهبود ظرفیت داخلی و کاهش آسیب پذیری در قالب اقتصاد مقاومتی و افزایش موافقتنامه های تجاری، بتوان بر تحریم ها فائق آمد.

این مقاله توسط آقای دکتر هادی آجیلی، عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبائی و خانم الهام کشاورز مقدم نگاشته شده و در نشریه راهبرد توسعه، شماره ۳۶، زمستان ۱۳۹۲ منتشر شده است. نگارندگان معتقدند در عصر حاضر اقتصاد، پایه تولید ثروت و قدرت در هر کشوری می باشد. حتی کشورهایی که از نظر قدرت سیاسی و نظامی ضعیف اند؛ تماماً به دنبال قدرت یابی در عرصه اقتصاد می باشند. این امر مورد توجه جمهوری اسلامی ایران نیز بوده و جهت دستیابی به توسعه اقتصادی، برنامه ریزی های فراوانی نموده است؛ اما همواره تحریم های اقتصادی، مانعی سخت در برابر دستیابی به این هدف بوده اند. همچنین تحریم های اخیر که از سوی ایالات متحده و اتحادیه اروپا اعمال

شاخص های ارتقای علمی کشور

این مقاله توسط آقای دکتر فریدون عزیزی، استاد دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی نگاشته شده و مجله غدودرون ریز و متابولیسم ایران، شماره ۵۱، شهریور ۱۳۸۹ منتشر شده است. وی معتقد است رشد کمی و کیفی آموزش عالی در جمهوری اسلامی ایران در سه دهه گذشته، تربیت نیروی انسانی عالم و ظرفیت سازی همراه با گسترش پژوهشکدها و مراکز تحقیقاتی کشور و برخی برنامه ریزیها سبب افزایش پژوهشها و تولید مقاله های علمی شده و راه را برای رسیدن به اهداف چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی هموار نموده است تا بتوانیم ایران را کشوری توسعه یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در منطقه، با هویت اسلامی و انقلابی، الهام بخش جهان اسلام و دارای تعامل سازنده و مؤثر در روابط بین الملل توصیف نماییم. مقام معظم رهبری با درایت و عنایت خاص در راستای تحقق اهداف چشم انداز، بر ضرورت تحول در نظام علم و فناوری کشور و تدوین اسناد توسعه علمی و نقشه ی جامع علمی کشور تاکید فرموده اند.

در راستای پیشرفت های علمی سؤال اصلی این است که چه شاخص هایی را باید برای ارزشیابی این پیشرفت ها به کار گرفت؟ چرخه علم شامل فراگیری علم، تولید علم، ترویج علم، انتشار علم و به کارگیری علم است. بستر اساسی پژوهش در کشور، راهبردهای پژوهشی کلان و سپس سیاست ها و ماموریت ها است که باید برنامه ها براساس آنها تدوین شود. موضوع مهم این است که یافته های روندهای پژوهشی باید در سه حیطه

واکاوی انتقادی نظریه توسعه پایدار

نیازهای نسل حاضر به خاطر رعایت تأمین نیازهای نسل های بعد، نیاز به استدلال دارد. اگر بخواهیم این توصیه اجرا شود باید به این سؤال جواب داده شود که چرا نسل امروز باید راهکارهای ساده و کم هزینه برای تأمین نیازهای خود از طبیعت را کنار بگذارد و به خاطر مصالح نسل های بعد، راه های دشوار و پر هزینه را انتخاب کند؟ وی گفت با جهان شناسی مادی نمی توان به این سؤال پاسخ داد زیرا اینها به خاطر آیندگان در آن تعریف نشده است و نظریه توسعه پایدار در شکل معمول خود جهان شناسی دیگری را به رسمیت نمی شناسد. لذا از پشتوانه استدلالی متقن برخوردار نیست. دکتر واعظ زاده همچنین اظهار داشت که توسعه پایدار، حفظ طبیعت را فقط برای تأمین نیازهای انسان ضروری می داند و برای طبیعت حق مستقل قائل نیست. رئیس شورای عالی و رئیس مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت یادآور شد: ایرادات مطرح شده باعث می شود تا اساس نظری توسعه پایدار با مشکل روبرو باشد. عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی با اشاره به اینکه در تعالیم اسلامی، انسان به عنوان اشرف مخلوقات معرفی شده است خاطر نشان کرد: با وجود این انسان نمی تواند به تخریب طبیعت بپردازد حتی اگر طبیعت نامحدود باشد و نیاز نسل های آینده هم مطرح نباشد چرا که در تعالیم اسلام، طبیعت مثل انسان مخلوق خدا و شایسته احترام و دارای حقی مستقل است. وی سپس به مشکلات توسعه پایدار در عمل پرداخت و اظهار داشت عوامل محرک توسعه پایدار تنها در چند کشور اروپایی شکل گرفت اما تبعات آن دنیا را متأثر کرد و اکنون توصیه های آن به همه کشورها تسری داده می شود. انقلاب صنعتی و جنگ های جهانی اول و دوم و نیز بازسازی اروپا پس از جنگ حوادثی بود که یکی بعد از دیگری در اروپا اتفاق افتاد و به محیط زیست آسیب های جدی وارد کرد. در حالی که کشورهای دیگر با این حوادث مواجه نبودند. وی ادامه داد جنگ جهانی باعث شد که ضایعات مواد منفجره و شیمیایی فضای زیستی را تخریب کند. بعد از پایان جنگ جهانی دوم طرح مارشال و ساختن بی رویه خرابی های جنگ، محیط زیست را مجدداً در خطر قرار داد. همه اینها در حالی صورت می گرفت که در عموم کشورهای دیگر تخریب طبیعت جدی نبود. وی گفت: اثربخشی این نظریه محدود است چرا که تنها در پی رسیدن به نقطه سر به سری بین پایداری محیط و تداوم توسعه است اما راه حلی ارائه نمی دهد تا خسارت هایی را که طی دو قرن فرآیند صنعتی شدن به طبیعت وارد شده جبران کند. وی سپس تعریف اصلاح شده ای را برای تأمین این منظور پیشنهاد کرد. وی اظهار داشت: می توان تعریف توسعه پایدار را عبارت دانست از: توسعه ای که نیازهای نسل حاضر را تأمین کند و به افزایش احتمال تأمین نیازهای نسل های آینده کمک نماید. واعظ زاده ادامه داد: در بعضی مناطق صنعتی دنیا، تراکم صنعت وحشتناک است به طوری که در طول دهها کیلومتر تقریباً زمین خالی وجود ندارد و تخریب عظیمی در محیط زیست صورت گرفته است. وی پیشنهاد کرد سهم تاریخی هر کشور در تخریب محیط زیست مشخص شود و از فرصت های آینده آن کسر شود. به این ترتیب کشورهایی که در تخریب طبیعت به مرز بحرانی نزدیک شده اند یا از این مرز گذشته اند برای توسعه صنعت و تحمیل بار بیشتر بر طبیعت با محدودیت ادامه در صفحه ۱۳

خروجی (Output)، دستاورد (Outcome) و اثر و پیامد (Impact) ارزشیابی قرار گیرد. علم سنجی (Scientometric) روندی است که علم را ارزیابی می کند تا بتواند به سیاست گزاران و تصمیم گیران در مورد راهبردها کمک کند. مع هذا علم سنجی بیشتر به حیطه خروجی پژوهشها (Output) می پردازد و به دستاورد و اثر و پیامد توجهی ندارد. آسان ترین برآورد آن، تعداد خام تولیدات علمی است که تخمینی خام از میزان مقاله های علمی است و بازگو کننده کیفیت و سودمندی داده های منتشر شده نیست. آن چه در سال های اخیر به نام اثرگذاری (Impact) تولیدات علمی برای تعیین جایگاه علمی محقق، مراکز تحقیقاتی، دانشگاه ها و کشورها مورد توجه قرار گرفته شامل دو شاخص عمده اثرگذاری یعنی میزان ارجاعات به مقالات علمی (Citation) و ضریب تاثیر (Impact factor) بوده است. ضریب تاثیر مجله از تقسیم تعداد ارجاع ها به مقاله های یک مجله در یک سال به تعداد مقاله های قابل ارجاع در همان سال به دست می آید. با در نظر گرفتن شاخص هایی که خروجی (Outcome) را ارزیابی می کنند، جمهوری اسلامی ایران سیر پیشرفت خارق العاده ای را در ۱۵ سال گذشته داشته است. از نظر تعداد مقالات به رتبه بیست و ششم ISI دست یافته است. بیش از ۶۰٪ مقاله های بین المللی کشور در سال ۱۹۹۲ در مجله های با ضریب تاثیر (Impact factor) صفر تا ۱ منتشر شده است، حال آن که بیش از ۶۰٪ مقاله های ایرانی در سال ۲۰۰۷ در مجله ها با ضریب تاثیر بالاتر از ۱ و ۱۰٪ آنها در مجله های با ضریب تاثیر بالای ۳ انتشار یافته است.

طراحی مدلی برای مدیریت تولید علم در راستای جنبش نرم افزاری

این مقاله توسط آقایان دکتر علی اصغر پورعزت، استاد مدیریت دانشگاه تهران و دکتر آریین قلی پور و خانم اکرم ابراهیمی نگاشته شده و در مجله پژوهش های مدیریت عمومی، شماره ۵، سال ۱۳۸۸ منتشر شده است. نگارندگان معتقدند امروزه اصطلاح «تولید علم» در ادبیات کشور جایگاه ویژه ای پیدا نموده است؛ به طوری که نهضت تولید علم و جنبش نرم افزاری اذهان همه سیاست گزاران و برنامه ریزان امور علمی و پژوهشی کشور را به خود مشغول نموده است و در سند چشم انداز و افق های آرمانی کشور، ارتقاء تولید علم و احراز جایگاه برتر علمی در منطقه، هدف گذاری شده است. از اینرو ایران برای به دست آوردن جایگاه برتر علمی در منطقه ناگزیر است مرزهای دانش افزایی و تولید علم را گسترش داده و مدیریت تولید

علم را به منزله یکی از استراتژیک ترین اهداف خود در نظر گیرد. در این میان دانشگاه ها به مثابه مهم ترین موتور اقتصاد دانش محور، نقشی اساسی در توسعه علمی جامعه دارند. مادامی که سیستم دانشگاهی از حالت مصرف گرایی علم به سیستم تولید کننده علم تبدیل نشود، تاثیر چندانی نه در جامعه علمی جهانی که در جامعه خود نیز نخواهد گذاشت. از این رو، از چشم انداز این پژوهش، داشتن مدلی منسجم برای مدیریت دانش، می تواند تضمینی باشد که روزی دانشگاه های ما نیز در شمار تولیدکنندگان اصیل علم قرار گیرند. از اینرو در این مقاله تلاش شده است تا ارتباط میان عوامل مدیریت دانش، از قبیل توانمندسازها، فراگردها و عملکرد سازمانی بررسی شود و در نهایت مدل منسجمی از مدیریت دانش برای بهبود عملکرد سازمانی ارائه گردد.

علم برای پیشرفت ما کافی نیست، نیازمند به حکمت هستیم

دکتر علی اکبر موسوی موحدی

استاد دانشگاه تهران و عضو اندیشکده علم مرکز

دکتر علی اکبر موسوی موحدی استاد دانشگاه تهران و عضو اندیشکده علم مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت در پنجمین کنگره پیشگامان پیشرفت، در جمع دانشجویان گفت: علم به معنای «ساینس» برای رسیدن به پیشرفت بزرگ، اصلاً کافی نیست؛ لازم است نظام ملی نوآورانه خود را به سمت گفتمان «علم-حکمت» پیش ببریم. وی با بیان اینکه با موضوع «علم و سلامت به عنوان الگوی پیشرفت» سخن خواهد گفت، اظهار کرد: کره زمین زیر فشار دستاوردهای صنعتی و فناوری بد انسان، آسیب‌های اقلیمی و گرمایشی را تحمل می‌کند و این آسیب‌ها، نتیجه پیشرفت یک‌جانبه و صنعتی انسان است.

وی ادامه داد: بنا بر آموزه‌های دینی و انسانی که در قرآن کریم مورد تأکید قرار گرفته، ما باید زمین، یعنی خانه خود را آباد کنیم. این توسعه رایج در جهان امروزی، با وظیفه آبادی زمین منافات دارد و این گسترش و بهره‌برداری، ما را به چنین هدفی نمی‌رساند.

عضو اندیشکده علم مرکز الگوی اسلامی ایرانی افزود: سازمان بهداشت جهانی می‌گوید کشوری پیشرفته است که سلامت داشته باشد و این سلامت را در ۴ محور سلامت جسمی، سلامت روحی و روانی، سلامت اجتماعی و سلامت معنوی تعریف می‌کند؛ و این بخش‌ها را در سلامت مورد توجه قرار می‌دهد و مهم می‌داند.

دکتر موسوی موحدی با طرح این سؤال که چگونه می‌توان به این سلامت و پیشرفت دست یافت؟ ادامه داد: تمامی مسائل به محصول دستاوردهای علمی ما، بستگی دارد. محصول ما باید با زمین و آسمان و طبیعت سازگار باشد و با بیان علمی، زیست‌ساختار تلقی شود که امروزه به آن محصول سبز می‌گویند. در اینجا، محصول به معنای عام خود به کار رفته و این نوع محصول، نه به طبیعت آسیب می‌زند، نه به انسان و زندگی انسانی.

عضو اندیشکده علم مرکز الگوی اسلامی ایرانی خاطرنشان کرد: برای رسیدن به چنین دستاورد و محصولی، نخست باید محیط و طبیعت را بشناسیم، یعنی به هستی‌شناسی، زیست‌شناسی و تکامل‌شناسی بپردازیم. زیرا بنا بر اعتقاد ما، علم بریده از هستی، علم نیست. کسانی که گمان می‌کنند علم بریده از هستی، واقعاً پیشرفت است، دچار توهم شده‌اند! زیرا علم، مترادف آبادانی است، اما علم بریده از هستی به ویرانی منجر می‌شود. به گفته موسوی موحدی، ویژگی‌های دستاوردهای سبزرنگ عبارت‌اند از اینکه نخست به طبیعت آسیب نمی‌زنند و برای جامعه، خسارت ایجاد نمی‌کند؛

ساخت انسانی توسعه سیاسی

فرهنگی، علمی و اجتماعی توسعه، روینایی بر زیربنای انسان در مدیریت و توسعه قرار می‌گیرند. انسان هم به عنوان سوژه شناسا، هم عامل و هم هدف توسعه قرار می‌گیرد. وی ادامه داد: بنابراین به میزان افزایش اهمیت انسان در مدیریت توسعه، جایگاه موضوعات رفتارشناسانه نیز تقویت می‌شود. عامل انسانی خود را از زیر بار و حاشیه عوامل ساختاری خارج می‌کند و آنچه تحت عنوان مدیریت و حکمرانی خوب و توسعه پایدار خوانده می‌شود، معیارها و سنجه‌های خود را در رفتارهای انسانی می‌جوید. این تحول به ویژه در رابطه با بخش سیاسی توسعه یا توسعه سیاسی از اهمیت مضاعفی برخوردار می‌شود.

چکیده پژوهش

توسعه فرهنگی و توسعه اجتماعی در ایران

آزادی، امنیت، آسایش و رفاه در جامعه و احساس تحقق چنین عناصری در جامعه از سوی افراد جامعه، وفاداری افراد به جامعه و تلاش برای آبادانی آن مورد نظر بوده‌اند. این پژوهش نشان می‌دهد که توسعه فرهنگی در ایران با موانع متعددی همچون آسیب‌های هویتی و فرهنگی، فقدان روحیه فردگرایی، در معنای اصالت فردیت، فقدان شرایط تکثر فکری و فرهنگی و ضعف سرمایه فکری و فرهنگی، مواجه است. مسلماً چنین پدیده‌های می‌تواند نقش اساسی در عدم توسعه اجتماعی داشته باشد.

فرض اساسی این پژوهش این است که فرهنگ یک متغیر بسیار مهم در دگرگونی‌های اجتماعی است؛ در نتیجه، تحقق توسعه فرهنگی پیش شرط بنیادی توسعه اجتماعی است. دیدگاه‌های نظری و یافته‌های پژوهش‌های تجربی در ایران، به ویژه پژوهش حاضر، نیز این قضیه را مورد تأیید قرار داده‌اند.

اثر بسیاری بر پیشرفت علم دارد. عضو اندیشکده علم مرکز الگوی اسلامی ایرانی افزود: علم به معنای ساینس غربی برای رسیدن به پیشرفت بزرگ، اصلاً کافی نیست؛ لذا لازم است ما نظام ملی نوآوری خود را به سمت گفتمان «علم-حکمت» پیش ببریم که این گفتمان، خودش منطبق است با قانون طبیعت و آموزه‌های الهی در جهان. دکتر موسوی موحدی در پایان گفت: گفتمان «علم-حکمت» تفاوت زیادی با معنای رایج علم دارد. حکمت، علمی است که خودش در بطن خودش دارای الگو است و ما می‌توانیم این الگو را از آن استخراج کنیم و برای پیشرفت به کار ببندیم.

دکتر حشمت الله فلاحت پیشه، عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبایی و رئیس کمیته روابط خارجی دوره های هفتم و هشتم مجلس شورای اسلامی در سومین کنفرانس الگو مقاله ای با موضوع «توسعه و پیشرفت سیاسی» الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت ارائه داد. وی گفت: از سال ۱۹۸۹ میلادی، اساس گزارش‌های صندوق عمران ملل متحد بر شاخص‌های توسعه انسانی قرار گرفت. به جای پرداختن به سوال اولویت جنبه‌های ساختاری مختلف توسعه نسبت به یکدیگر، انسان، نیازها، رفتارها و اهداف او محوریت مباحث مدیریت و توسعه را به خود اختصاص می‌دهد. وی افزود: جنبه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی،

این پژوهش توسط آقای دکتر اسدالله بابایی فرد، استادیار دانشگاه کاشان انجام شده است. در این پژوهش رابطه بین توسعه فرهنگی و توسعه اجتماعی، با استفاده از روش تحلیل ثانویه داده‌ها، مورد بررسی قرار گرفته است. داده‌های آماری این پژوهش از یافته‌های پژوهش‌های تجربی سال‌های اخیر، به ویژه پیمایش ملی پیمایش ملی رفتارهای فرهنگی ایرانیان در سال ۱۳۷۸ و پیمایش‌های ملی ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان در سال‌های ۱۳۷۹ و ۱۳۸۲، استخراج شده‌اند. برای سنجش توسعه فرهنگی عناصری همچون دانش، آگاهی و اطلاعات گوناگون سیاسی، اجتماعی و فرهنگی، که به واسطه مطالعه یا استفاده از رسانه‌های ارتباطی گوناگون به دست می‌آیند، مورد بررسی قرار گرفته‌اند و برای سنجش توسعه اجتماعی نیز عناصری همچون میزان روحیه مشارکت جویی در گروه‌ها و تشکل‌های اجتماعی، تحقق عدالت،

دوم، محصولاتی هوشمندند و همواره خود را بازتولید می‌کنند و سوم، محصولاتی حلال هستند، یعنی از قانون خداوندی پیروی می‌کنند و بازار زندگی را آشفته نمی‌سازند. محصول غیرحلال نمی‌تواند محصول سبز باشد. وی اظهار کرد: برای رسیدن به مرحله تولید چنین محصولاتی، به علوم همگرا و بین‌رشته‌ای نیازمندیم. علم تخصصی صرف هیچگاه نمی‌تواند ما را به نتیجه مطلوب برساند. باید علم تک‌بعدی را کنار بگذاریم. مسئله بعدی، ضرورت آزمایش است؛ باید تلاش کنیم مراکز تحقیقاتی خوبی برای پیشرفت علمی ایجاد کنیم. هم علوم تجربی و هم علوم دینی و انسانی نیازمند آزمایشگاه است. چرا که آزمایشگاه،

تحلیلی بر موانع نظری تحقق الگوی بومی توسعه در ایران معاصر

دکتر فرامرز تقی لو

استادیار رشته علوم سیاسی دانشگاه تبریز

دکتر فرامرز تقی لو، استادیار رشته علوم سیاسی دانشگاه تبریز تحلیلی بر موانع نظری تحقق الگوی بومی توسعه در ایران معاصر (همدات‌پنداری با غرب و غفلت از تفاوت‌ها در نظریه‌های توسعه) در سومین کنفرانس الگوی اسلامی ایران پیشرفت ارائه کرد.

دکتر فرامرز تقی لو گفت: غالب نویسندگان و نظریه‌پردازان ایرانی که در تاریخ معاصر به ویژه در دوره بعد از انقلاب اسلامی درباره ریشه‌ها و علل تاریخی عقب‌ماندگی ایران و یا شکست ایرانیان در زمینه رشد و توسعه قلم زده‌اند، ضمن مفروض قرار دادن جهان شمولی عقلانیت مدرن غربی و همسان‌انگاری میان ریشه‌های نژادی و فرهنگی جامعه ایرانی و غربی، هر کدام به نوعی سعی در نشان دادن موانع و عوامل فکری، اجتماعی و محیطی به عنوان تعیین‌کننده‌ترین عوامل عقب‌ماندگی ایران در مقابل پیشرفت کشورهای اروپایی داشته‌اند.

استادیار رشته علوم سیاسی، دانشگاه تبریز ادامه داد: در این میان برخی از نویسندگان عوامل و موانع فکری و فلسفی را عامل اصلی عقب‌ماندگی در نظر گرفته و بر این باور بوده‌اند که دست‌یابی به توسعه نیازمند وجود مبانی فکری و فلسفی متناسب با مدرنیته است؛ و تا زمانی که جامعه در مسیر تکامل خود از سنت به مدرنیته، نتواند خود را با مبانی فکری و فلسفی یا نظام معنایی مدرن هماهنگ سازد، نمی‌تواند به توسعه و پیشرفتی اصیل دست یابد.

وی افزود: این طیف از نویسندگان با نظر به تاریخ مدرنیته غربی به مثابه یک تحول تمدنی عقلانی و جهان‌شمول، باور به وجود سیری تک‌خطی، عام و تکاملی از سنت به مدرنیته به مثابه پیش‌شرط توسعه‌یافتگی دارند. برخی دیگر از نویسندگان نیز با وجود اینکه در بررسی مسئله توسعه و عقب‌ماندگی جامعه ایرانی، توجه خود را به تأثیر و نقش عوامل مختلف و متفاوت مربوط به هر جامعه به طور خاص، به ویژه عوامل اقلیمی، ساختارها و نهادهای متفاوت اجتماعی جلب می‌کنند، اما همچنان باور به سیر تک‌خطی و تکاملی از سنت به مدرنیته را حفظ می‌کنند و بر اساس الگوی آرمانی عقلانیت مدرن و ارزش‌های آن به سنجش مسئله می‌پردازند.

دکتر تقی لو خاطر نشان کرد: این مقاله ضمن بررسی و نقد این طیف از ادبیات شکل گرفته به ویژه در دوره بعد از انقلاب اسلامی، به دنبال ارائه این دیدگاه نسبتاً بلندپروازانه است که شناخت علل و موانع توسعه و ارائه الگوی مناسب درباره آن در جوامع مختلف، نیازمند توجه به تفاوت‌های تاریخی، اعتقادی، فکری، فرهنگی و همچنین شرایط محیطی و ساختارهای متفاوت اجتماعی، سیاسی و اقتصادی است.

اصلاح اقتصاد بخش عمومی با محوریت الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

دکتر احمد جعفری صمیمی، استادیار اقتصاد دانشگاه مازندران در نشست توسعه و پیشرفت اقتصادی سومین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت مقاله‌ای را تحت عنوان اصلاح اقتصاد بخش عمومی با محوریت الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت ارائه داد.

دکتر احمد جعفری صمیمی گفت: بی‌تردید پیاده‌سازی الگوهای پیشرفت بدون لحاظ مقتضیات اقتصادی، فرهنگی، و اجتماعی جوامع، به نتایج و چشم‌اندازهای مطلوب نخواهد رسید. این نکته ما را همگام با بیانات مقام معظم رهبری به این اصل اساسی هدایت کرده است که پیشرفت برای همه کشورها و همه جوامع عالم، یک الگوی واحد ندارد.

صمیمی افزود: پیشرفت در کشور با شرایط تاریخی جغرافیایی و با اوضاع سرزمینی الگوی ویژه خود را دارد. هدف مقاله حاضر بررسی نقش و جایگاه ویژه اقتصاد بخش عمومی و ضرورت اصلاحات اساسی در آن به عنوان محور اصلی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت می‌باشد.

عضو هیأت علمی دانشگاه مازندران با اشاره به این نکته که باید از مسئولان خواست در مقابل عملکردشان پاسخگو باشند گفت: در کشورهای مختلف و به نسبت زیادی برای انتخاب رئیس بانک مرکزی آگهی داده و بر اساس اهداف مورد انتظار و برنامه‌های افراد متقاضی فردی را بر می‌گزینند و بعد از شش ماه که روی عملکردش نظارت کردند اگر به اهداف مشخص نرسیده باشد او را اخراج می‌کنند اما در کشور ما این طور نیست.

وی با اشاره به این نکته که بانک مرکزی در کشور از اینکه دولتی باشد استقبال می‌کند عنوان کرد: وقتی قرار است اسکناسی برای دولت چاپ شود حتما

بخشی هم به بانک می‌رسد و این می‌تواند دلیل خوبی باشد برای اینکه بانک مرکزی از دولتی بودن خود بدش نیاید ضمن آنکه دولت هم از این رویه بهره لازم را برای پر کردن کسری بودجه خود خواهد برد. صمیمی اضافه کرد: اصلاحات اساسی در بخش عمومی به دلیل نارضایتی از عملکرد این بخش با توجه به تجربه کشور در ۳۰ سال گذشته باید صورت گیرد. عدم توانایی تامین هزینه‌های جاری دولت از مالیات‌ها که در تمامی برنامه‌های اقتصادی پنج‌ساله و برنامه‌های اقتصادی خاص بین برنامه‌ها نظیر طرح ساماندهی اقتصاد کلان مورد تأکید قرار گرفت اما هیچگاه نه تنها عملی نشد بلکه وضعیت پس از یک دوره تقریباً ۳۰ ساله تفاوتی نکرده است، به گونه‌ای که در دوره فوق فقط حدود ۴۰ درصد هزینه‌های جاری دولت از مالیات‌ها تامین شده است.

وی ادامه داد: این امر باعث شده که با وجود تمایل به تخصیص درآمدهای نفتی به سرمایه‌گذاری جهت تامین اهداف توسعه پایدار و رشد اقتصادی این امر تحقق نیافته و دولت ناگزیر متوسل به استقراض از بانک مرکزی و تبیین آن به عنوان نوعی درآمد به جای بدهی می‌شود که تورم ساختاری را در کشور ایجاد کرده است.

وی با اشاره به این نکته که دولت می‌تواند از مردم درباره اموری همچون هدفمندی یارانه‌ها نظر خواهی کند، خاطر نشان کرد: لازم به توضیح است که اصلاحات اساسی در بخش عمومی مستلزم همراهی سایر سیاست‌ها است و بعضاً پیش‌نیازهایی دارد که در موفقیت و ایجاد پیشرفت اقتصادی نقش تعیین‌کننده‌ای دارند اما همراهی مردم ما که همیشه هر جا از آنها نظر خواهی شده پاسخگو بودند می‌تواند در اصلاح الگوی ساختاری فعلی موثر واقع شود.

الگوهای کلاسیک توسعه سیاسی نگاهی به تجربه اروپایی غربی

دکتر ابوالفضل دلآوری مقاله خود را تحت عنوان «الگوهای کلاسیک توسعه سیاسی، نگاهی به تجربه اروپایی غربی» در سومین کنفرانس الگو ارائه داد.

دکتر ابوالفضل دلآوری عنوان کرد: توسعه سیاسی در کلی‌ترین تعریف، فرایندی است که طی آن ظرفیت ساختارها و نهادهای سیاسی، همچنین پویایی نیروها و روابط سیاسی یک کشور در جهت ساماندهی امور عمومی (داخلی و خارجی) افزایش می‌یابد.

وی افزود: در قرون اخیر، توسعه سیاسی حول محور سه فرایند تمرکز قدرت سیاسی، نهادمند شدن و قانونمند شدن حکومت و دموکراتیک شدن آن به پیش رفته است. البته ویژگی‌ها و نسبت هر یک از این سه فرایند، و به طور کلی سرشت و پیامدهای توسعه سیاسی در هر یک از کشورها بسیار متفاوت بوده است.

این مدرس دانشگاه افزود: با نگاهی کلی به تجربه کشورهای مختلف، دو الگوی اصلی توسعه سیاسی را

حجت الاسلام دکتر احمدی، رئیس اندیشکده معنویت:

برای تدوین الگوی اسلامی پیشرفت مطالعه قرآن و کتب اسلامی لازم است

رئیس اندیشکده معنویت مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت در سومین کنفرانس الگو گفت: گرایش به ذات خداوند بر اساس آیه شریفه قرآن و آنچه که در تعالیم اسلامی ذکر شده است فطری است و هر انسانی علاقه دارد که به سمت خداوند حرکت کند اما در عمل هم لازم است که اقداماتی صورت گیرد تا انسان عملکردی متعادل و موفق داشته باشد.

حجت الاسلام دکتر احمد احمدی با اشاره به قرآن کریم، کتب امام خمینی و استاد مطهری عنوان کرد: لازم است که برای الگوی اسلامی پیشرفت به این فرمایشات و همچنین کتاب علامه طباطبایی مراجعه کرد و ابتدا خداوند را شناخت و سپس به گرایش انسان‌ها به خداوند توجه کرد تا بتوان الگوی مناسب اسلامی پیشرفت را ترسیم کرد.

وی با اشاره به اینکه نظریه لنین در خصوص رشد جوامع با نفی دین شکست خورده است ادامه داد: اکنون در روسیه و در همان سالن باشکوهی که روزی لنین می‌گفت دین در جامعه اثر مخرب دارد سخنرانی‌هایی برگزار می‌شود که اندیشه لنین را نفی کرده و معتقد است که دین لازمه پیشرفت جوامع است.

رئیس اندیشکده معنویت ادامه داد: نکته مهم این است که انسان فطرتاً خداشناس و خداجو است و توان دوری از ذات خداوند را ندارد اما گاهی در شناخت خداوند دچار مشکل می‌شود، این است که می‌بینیم غرب با وجود پیشرفت و توسعه از معنویات جا مانده و دچار مشکلات عدیده‌ای شده است چرا که توسعه در کنار دین‌داری به نتایج مثبت و قابل قبول خواهد رسید.

وی گفت: انسان باید صفات اخلاقی خود را تقویت کند تا بتواند موفق باشد.

دکتر احمدی با برشمردن زندگانی افرادی که در علم موفق بودند به انیشتین اشاره کرد که صداهایی در هستی وجود دارد که به زبان علم شنیده نمی‌شود و دریافت این صداها با پیامبران است و گوش ویژه‌ای نیاز دارد، سپس ادامه داد: حتی هاینبرگ که منکر خداوند بود در سال‌های آخر عمرش حالت عرفانی پیدا کرده بود، گاندی نیز قبل از شروع فعالیت روزانه‌اش کتاب‌های مقدس را مطالعه می‌کرد، این نشانه دیگری است که ذات هر فردی دنبال خالق و خداوند می‌گردد.

وی گفت: کرامت انسان باید در تدوین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت لحاظ شود زیرا انسان مکرم درگاه خداوند است. کاری که امروز سلفی‌ها با اسلام انجام دادند با هیچ منطقی سازگار نیست و قرآن مملو از آیات مورد کرامت انسان است.

واکوی قابلیت‌های بخش کشاورزی در پیشرفت اقتصادی ایران اسلامی

سیاست‌های اقتصادی کشور در دوره ۱۳۵۰ تا ۱۳۸۶ رشد تولید ناخالص داخلی کشور، عدالت محور و رشد حامی فقرا نبوده است و سیاست‌های مذکور، در عمل، بخش کشاورزی را بر خلاف قابلیت اساسی آن در رشد و عدالت، مورد کم‌توجهی قرار داده‌اند. وی گفت: هدف از این مطالعه بررسی نقش و قابلیت بخش کشاورزی در الگوی ایرانی اسلامی پیشرفت است. در این مقاله میزان توجه به بخش کشاورزی در اقتصاد ایران بررسی شده است. در نهایت، قابلیت‌های بخش کشاورزی در الگوی پیشرفت و عدالت، مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است.

دکتر حجت ورمزیاری در چهارمین نشست توسعه و پیشرفت اقتصادی سومین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت مقاله‌ای درباره واکوی قابلیت‌های بخش کشاورزی در پیشرفت اقتصادی ایران اسلامی ارائه نمود. دکتر حجت ورمزیاری گفت: یکی از مهم‌ترین مباحثی که در فرآیند توسعه و پیشرفت اقتصادی کشورها مطرح است، نحوه توجه به بخش‌های اقتصادی و اولویت‌دهی به آن‌ها است. ترکیب بخشی رشد اقتصادی، نقش مهمی در عدالت‌محوری آن دارد.

این دانش‌آموخته دکتری توسعه کشاورزی دانشگاه تهران افزود: بررسی‌ها حاکی از آن است که

فروپاشی ذهنیت توسعه در موقعیت پسامدرن

که به موقعیت متکثری چون پسامدرن شد. وی در ادامه افزود: در عین حال مبانی معرفتی نظریه‌های ناشی از آن هم مورد نقد و تردید شالوده‌شکنا نه قرار گرفته است و نظریه انتقادی پسامدرنیته که اکنون متفکران گوناگونی را در کشورها و مراکز دانشگاهی در برمی‌گیرد، با دست گذاشتن بر مؤلفه‌های موجود در مدرنیته، چون ذهنیت، روایت‌های رهایی، گذار از سنت به مدرنیته، نشان داد مدرنیته از جنبه‌های نظری و عملی دچار بحران شده است. کارشناس ارشد علوم سیاسی خاطرنشان کرد: انقلاب سوم اطلاعاتی، عصر مجازی، پدیداری جنبش‌های جدید اجتماعی، گذار از سیمای ایدئولوژیک ناشی از جنگ سرد و تحولات مثبت در پاره‌ای کشورهای آمریکای لاتین و شرق آسیا، فرصت‌های تازه و نوظهوری را برای ملت‌ها و فرهنگ‌ها به وجود آورد.

دکتر محمد تقی قزلسفلی، عضو هیات علمی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه مازندران در سومین نشست توسعه و پیشرفت سیاسی سومین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت مقاله‌ای با عنوان فروپاشی ذهنیت توسعه در موقعیت پسامدرن ارائه نمود.

دکتر محمد تقی قزلسفلی گفت: تا پیش از طرح مباحث انتقادی و اساسانه از جنبش فرهنگی و اجتماعی پسامدرن، اندیشه ورزی و استقبال از الگوها و دکترین‌های توسعه در مباحث آکادمیک و سیاست‌های توسعه کشورها جریان داشت. اما از اواخر دهه ۱۹۷۰ و آغاز دهه ۱۹۸۰، انتقادات فکری به مدرنیته و اقسام نوگرایی که از سوی نسل جدیدی از متفکران فرانسوی چون لیوتار، دریدا و میشل فوکو مطرح شد، نه تنها زمینه ساز گذار از پارادایم مدرنیسم

با مصوبه شورای عالی مرکز؛

حلقه‌های معین حوزوی در مرکز الگو تأسیس می‌شوند

صاحب‌نظر علوم اسلامی در جلسه اخیر شورای عالی به تصویب رسید. ساختار این حلقه‌ها متشکل از رئیس، دبیر و اعضا می‌باشد. نظریه پردازان اسلامی در حوزه موضوعی اندیشکده‌ها، بررسی انتقادی مکاتب و نظریه‌های توسعه، آسیب شناسی پیشرفت کشور از منظر اسلامی بخشی از زمینه‌های فعالیت این حلقه‌ها را شکل می‌دهد.

آیین نامه تأسیس و فعالیت حلقه‌های معین حوزوی در جلسه هفتاد و یکم شورای عالی بررسی شد. در راستای بهره‌برداری از ظرفیت علمی حوزه‌های علمیه در جهت تحقق اهداف مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و به ویژه تأمین اسلامیت الگو و همچنین به منظور پشتیبانی نظری از اندیشکده‌های مرکز، تشکیل حلقه‌های معین حوزوی از تعدادی

الگوی پیشرفت فرهنگی، خطمشی برای الگوی پیشرفت

با یکدیگر رابطه مستقیم دارند، این تعاملات را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و با استناد به تأثیرات جایگاه دین و فرهنگ در چهار عرصه شکل‌گیری مبانی الگو، ساز و کارهای طراحی، اهداف غایی الگو و بستر فرهنگی مقاله خود را شرح و بست داد. وی در پایان با جمع‌بندی این مباحث سیاست راهبردی مناسب برای پیشرفت فرهنگی و در عین حال کمک‌کننده به الگوی پیشرفت فرهنگی را به عنوان خطمشی‌های اجرایی متناسب با الگوی پیشرفت معرفی کرد.

دکتر حسن بنیانیان در اولین نشست توسعه و پیشرفت فرهنگی سومین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت درباره سیاست راهبردی برای پیشرفت فرهنگی در الگوی اسلامی پیشرفت مقاله خویش را ارائه کرد.

دکتر حسن بنیانیان با ذکر مقدماتی درباره سیاست‌های راهبردی و پیشنهاد الگوی مفهومی برای شناخت بهتر رابطه دین، فرهنگ با الگوی پیشرفت مطالبی را ارائه داد. وی با بیان اینکه تعامل فرهنگ با الگوی پیشرفت و تأثیرات جایگاه دین و فرهنگ

چکیده پژوهش

کیفیت زندگی در برنامه های عمرانی و توسعه ایران

این پژوهش توسط آقایان دکتر غلامرضا غفاری، دانشیار دانشگاه تهران و رضا امیدوی انجام شده و نتایج و مقاله آن در فصلنامه رفاه اجتماعی، شماره ۳۱، پاییز ۱۳۸۷ منتشر شده است. این تحقیق در پی بررسی مفهوم کیفیت زندگی در محتوای برنامه های توسعه در ایران قبل و بعد از انقلاب اسلامی می باشد. در این مطالعه از روش تطبیقی و فن (تکنیک) تحلیل محتوا استفاده شده است و واحد تحلیل، مضامین موجود در متن است.

یافته های تحقیق حاکی از آن است که اولین بار مفهوم کیفیت زندگی در برنامه پنجم قبل از انقلاب در متن برنامه وارد شد. این مفهوم در بازنگری برنامه، توسعه یافت و موضوعاتی نظیر گسترش نهادهای مشارکتی و تمرکززدایی از فعالیت ها را نیز در بر گرفت. به لحاظ مضمونی نیز، ابعاد کیفیت زندگی فردی در برنامه ها بیشتر مورد توجه بوده که دلیل عمده آن تسلط رویکرد اقتصاد محور بر برنامه ها بود. در برنامه های سوم و چهارم بعد از انقلاب مفاهیم شهروندی، توانمندسازی و سرمایه اجتماعی وارد متن برنامه شده اند. کیفیت زندگی در برنامه چهارم نسبت به برنامه های پیشین از جامعیت بیشتری برخوردار است. در مبانی نظری این برنامه کیفیت زندگی در سه قلمرو نیازهای حمایتی، نیازهای محیطی و نیازهای اساسی مورد توجه قرار گرفته است.

نتایج تحقیق نشان می دهد در هیچ کدام از برنامه ها، امور رفاهی و اجتماعی به سطح سیاست گذاری ارتقاء نیافته اند و بیشتر از جایگاهی خدماتی برخوردار بوده اند. به مسایل اجتماعی از منظر اقتصادی نگاه شده و برنامه ها در قبل و بعد از انقلاب تحت تاثیر الگوهای جهانی قرار داشته اند. مهم تر اینکه با تغییر دولت ها نوع پنداشت از مفاد برنامه و به تبع آن درسازو کارهای اجرایی و عملی برنامه ها شاهد در تغییرات قابل توجهی می شویم که در مجموع محصول و نتایج برنامه را به لحاظ اثر بخشی تحت تاثیر قرار داده است.

با توسعه اسلامی فرهنگ می توان به ساحت های مختلف توسعه رسید

مفهوم ایمان نیز نهفته است. انسان پیشرفته در بعد فردی و اجتماعی و اندیشه ورزی راه خود را به حیات طیبیه باز می کند

عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی با اشاره به مؤلفه های علم، عمل و اخلاق عنوان کرد: از منظر دین اسلام این سه مقوله هنگامی که مبتنی بر ایمان و تعقل باشد نه تنها مؤلفه های پیشرفت هستند بلکه انسان را نیز به کمال می رسانند، وقتی پیشرفت خواهیم کرد که این سه مقوله را پیشه خود کنیم.

حجت الاسلام ذوعلم اظهار کرد: انسان پیشرفته انسانی عاقل، متفکر، اندیشه ورز، مؤمن، باورمند به خدا، معاد، پیامبر و اولیای الهی و اهل معرفت و اهل مجاهدت و متخلق به اخلاق است.

وی با اشاره به مؤلفه های پیشرفت در عرصه زندگی افزود: ولایت و رهبری مبتنی بر ایمان، فقاقت، عدالت، تقوا و مجاهدت در راه خدا از جمله این مؤلفه هاست؛ جامعه بدون ولایت نمی تواند به سمت حیات طیبیه حرکت کنند و در مبانی دینی ولایت صرفاً یک اصل اعتقادی قلمداد نمی شود بلکه ولایت در متن زندگی و تمدن سازی وجود دارد

عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی عنوان کرد: مدیریت ولایت محور، دین مدار، علمی، اخلاقی از مؤلفه های پیشرفت اجتماعی است؛ مدیریتی که حکمت بنیان و وحدت محور است، متأسفانه گاهی در مدیریت جامعه ما مدیران در بوروکراسی هضم می شوند.

حجت الاسلام ذوعلم با اشاره به مؤلفه های دیگر پیشرفت در عرصه زندگی اظهار کرد: عدم وابستگی به نظام های کفرآمیز، استقلال آزادی از دیگر مؤلفه هاست، در دین ما بر این مسئله تاکید شده است که ایمان و دین با تحمیل سازگار نیست و باید در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت بر آزادی تکیه کنیم

حجت الاسلام و المسلمین علی ذوعلم، عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی در سومین نشست توسعه و پیشرفت اجتماعی سومین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت با ارائه مقاله درباره پیشرفت حکمت بنیان و مدل مفهومی مؤلفه های آن سخنرانی کرد.

وی گفت: طراحی و تدوین الگوی پیشرفت به مثابه نقشه جامع و مطلوب ساخت جامعه طراز انقلاب اسلامی و فراترین سند نظری کاربردی تبیین چارچوب تمدن نوین اسلامی به تحقیقات و تحقیقات عمیق و گسترده ای نیاز دارد.

وی افزود: پیشرفت برآیند فرایندی است که در همه ابعاد استمرار داشته باشد و ایستا نباشد، از نگاه دینی پیشرفت هیچ گاه متوقف نخواهد شد و غایت پیشرفت دستیابی به حیات طیبیه است و حیات طیبیه نشان دهنده ابعاد جامع و مطلوبی است که ما می خواهیم به آن دست پیدا کنیم.

عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی اظهار کرد: اسلام دین پیشرفت است و نقشه راه دستیابی به حیات طیبیه بدون پیروی از آن و بدون رسیدن به مراتب عالی حیات طیبیه ناممکن است.

حجت الاسلام ذوعلم افزود: در نگاه اسلام عقل ریشه ای ترین بنیان فکری و راهی برای پیشرفت است؛ انسان پیشرفته یک انسان عاقل در همه ابعاد فردی، اجتماعی، اقتصادی و غیره است و تصریح اولیای الهی و منابع نقلی، ارجاع و ارشاد به حکم عقل است.

وی با ذکر اینکه ایمان نیز نقش مهمی در پیشرفت دارد، گفت: ایمان به غیب، ایمان به پیامبران، ایمان به ولایت، ایمان به حقایق اساسی و کلان هستی نقش مهمی در پیشرفت انسان دارد؛ ایمان و عقل در کنار یکدیگر حکمت را پدید می آورد، در عقل لزوماً مفهوم ایمان را نمی یابیم اما در مفهوم حکمت،

آسیب شناسی مکتب کلاسیک توسعه سیاسی

دکتر محمد عابدی اردکانی، دانشیار و مدیر گروه علوم سیاسی دانشگاه یزد در سومین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت مقاله درباره آسیب شناسی مکتب کلاسیک توسعه سیاسی و ارائه الگوی جایگزین ارائه نمود.

وی گفت: برای تدوین این مقاله دو کار انجام شده است، نخست اینکه مدعاها، را مطرح می کنیم و اشکالات را بر طرف می نماییم. دوم اینکه در توسعه سیاسی در الگوی سیاسی اسلامی پیشرفت چه اقداماتی را باید انجام داد تا راه متفاوتی را در این مکتب پیش بگیریم.

دانشیار و مدیر گروه علوم سیاسی دانشگاه یزد تاکید کرد: در غرب مکاتب متعددی وجود دارد ولی مکتبی که به رغم گذشت سالها هنوز غالب است و حتی

در ایران و جهان سوم هم گسترانیده شده، مکتب کلاسیک می باشد که ایراداتی به این مکتب نیز وارد است.

وی افزود: از دهه ۱۹۵۰ در غرب مکتبی در متون توسعه به منضم ظهور رسید که به عنوان «مکتب کلاسیک توسعه سیاسی» شناخته می شود. به رغم تنوعات این مکتب و رویکردهای متفاوتی که در آن نسبت به توسعه سیاسی وجود دارد، می توان مبانی و اصول مشترکی را به عنوان پارادایم آن استنباط و استخراج کرد که مهم ترین اجزای آن عبارتند از:

- ۱- بین سنت و تجدد تقابل و دو شاخگی دائمی است؛
- ۲- جوامع و فرهنگ های سنتی ثابت و یکنواخت اند؛
- ۳- توسعه سیاسی فرآیندی تک خطی، جبری و جهانی است.

چکیده مقاله

چالش‌ها و فرصت‌های
تدوین نظام رفاهی جامع
در ایران بعد از انقلاب

این مقاله توسط آقای دکتر علی اصغر سعیدی، استادیار و مدیر گروه برنامه‌ریزی و رفاه اجتماعی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران نگاشته شده و در دو فصلنامه دین و ارتباطات، شماره ۳۱، بهار و تابستان ۱۳۸۶ منتشر شده است. هدف اصلی این مقاله ارائه تحلیلی کلی از موانع توسعه سیاست اجتماعی در دوره برنامه‌های توسعه بعد از انقلاب اسلامی است. مقاله این بحث را دنبال می‌کند که در این برنامه‌ها بیش از هر زمانی در گذشته بر موضوعات مختلف در سیاست اجتماعی به ویژه در مورد حمایت اجتماعی از گروه‌های آسیب پذیر تاکید شده است؛ زیرا قانون اساسی دولت را دولت رفاه می‌داند. مقاله این استدلال را مطرح می‌کند که علی‌رغم اینکه تلاش تصمیم‌سازان بر این بوده است تا برای اطمینان از رفاه و بهزیستی تمام شهروندان، سیاست اجتماعی را در دستور کار قرار دهند، اما برنامه‌ها از نبود یک سیاست اجتماعی جامع، به این معنا که گفتمان مستقل سیاست اجتماعی به عنوان پیش زمینه برنامه‌ریزی برای این نوع سیاست‌ها برای پرکردن شکاف نظر و عمل وجود ندارد، رنج می‌برند. بنابراین، چالش‌های پیش روی دولت برای تدوین یک برنامه سیاست اجتماعی جامع این است که چگونه ذی‌نفعان واقعی را، چه در بخش سوم جامعه، چه گروه‌های اجتماعی، نظریه پردازان، صاحب نظران و سیاست‌گذاران، در بحث‌های گروهی دسته‌جمعی و کارگاه‌های تدوین برنامه عمل برای طراحی و انتخاب‌های موجود در سیاست اجتماعی گرد آورد. در این مقاله سعی شده است تا بر نقش این ذی‌نفعان در بخش‌های مختلف و در گروه‌های اجتماعی متمرکز شود تا ویژگی‌های برنامه سیاست اجتماعی اجرایی و واقع‌گرایانه را با تمرکز بر نقاط قوت و ضعف برنامه‌های اجتماعی و تعیین اولویت‌های سیاست‌های اجتماعی روشن شوند. فرض تحقیق آن است که می‌توان از تجربیات تدوین سیاست اجتماعی در سایر کشورهای دنیا، دولت رفاه‌های کلاسیک و بحران‌های اخیر آن برای انجام هر دستورالعمل بومی استفاده کرد. این مسئله در بررسی برنامه‌های توسعه اجتماعی و تمایز آن با برنامه سیاست اجتماعی در برنامه‌های توسعه بعد از انقلاب نشان داده شده است.

دکتر صادق واعظ زاده رئیس شورای عالی و رئیس مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت:

بدون الگوی پیشرفت، پیروی از موفقیت‌های دیگران
سرمایه‌های کشور را هدر می‌دهد

رئیس شورای عالی و رئیس مرکز الگوی اسلامی پیشرفت در نشست افتتاحیه سومین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت گفت: بدون داشتن الگوی پیشرفت اسلامی ایرانی، پیروی از موفقیت‌های دیگران، موجب تشتت و عدم انسجام سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه کشور می‌شود و منابع و سرمایه‌های کشور هدر می‌رود. دکتر صادق واعظ‌زاده گفت: از تجربه‌های موفق توسعه فقط در چارچوب یک الگوی جامع پیشرفت می‌توان استفاده کرد. مبانی این الگو، معیار موفق بودن تجارب دیگران است. بدون داشتن الگوی پیشرفت اسلامی ایرانی، پیروی از موفقیت‌های دیگران موجب تشتت و عدم انسجام سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه کشور می‌شود و منابع و سرمایه‌های کشور هدر می‌رود. یک سیاست و برنامه توسعه که در یک کشور و در یک زمان موفق بوده معلوم نیست که در شرایط و زمان دیگر موفق باشد. وی افزود: موفقیت الگوهای توسعه به خصوصیات فکری و اعتقادی و روحی جوامع و امکانات و شرایط تاریخی و اقلیمی آن‌ها وابسته است. ملت ایران که از نظر سرمایه معنوی و مادی، فوق‌العاده غنی است و تجارب طولانی در تمدن و پیشرفت دارد نباید شیفته توسعه دیگران یا فریفته گذشته خود شود. سرمایه‌های مادی و معنوی و میراث تاریخی ایران مواد لازم برای ساختن آینده‌ای بهتر بر طبق یک الگوی جامع است. دکتر واعظ زاده با اشاره به اهمیت تدوین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت در کشور گفت: اکنون که در حال تهیه الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت هستیم باید بدانیم چه نسبتی بین الگوهای توسعه و مبانی دینی و خصوصیات روحی و روانی و شرایط کشور ما برقرار است. در طراحی الگوی پیشرفت ایران به تجارب و عبرت‌های جوامع دیگر بی‌اعتنایی نمی‌شود اما بین الگوهای توسعه و ارزش‌ها و اقتضائات اسلامی ایرانی مصالحه نخواهد شد.

وی با اشاره به اینکه تهیه الگوی پیشرفت کشور از جنس طراحی و مهندسی نیست که بتوان آن را با استفاده از فرمول‌ها و نرم‌افزارهای موجود انجام داد، تصریح کرد: تهیه الگو از جنس کار علمی و پژوهش راهبردی است و احتیاج به تولید و ابداع فرمول‌ها و نرم‌افزارهای جدید دارد.

دکتر واعظ‌زاده گفت: الگوی پیشرفت محصول کار علمی و پژوهشی است و روش تهیه الگوی پیشرفت روش پژوهش است و به بررسی انتقادی پیشینه موضوع احتیاج دارد. بنابراین در تهیه الگوی پیشرفت ایران به الگوهای توسعه بی‌اعتنایی نمی‌شود و از آن‌ها تقلید هم نمی‌شود. بلکه نظریه‌ها و تجارب توسعه عمیقاً واکاوی می‌شود و بر اساس اصول و ارزش‌های اسلامی و شرایط و اقتضائات ایران، الگوی جدیدی تهیه می‌شود. در ضمن این کار در کنار دیدن موفقیت‌ها، از عبرت‌های توسعه کشورهای صنعتی نباید غفلت کرد. هزینه‌هایی که در جریان توسعه جوامع صنعتی بر خود آن‌ها و بر همه دنیا تحمیل شده و نتایجی که به بار آورده را باید دید.

وی با عنوان این نکته که تهیه الگوی پیشرفت کشور یک کار اداری و اجرایی و یک کار برنامه‌ریزی معمول نیست، گفت: تهیه الگو به عنوان یک کار علمی و پژوهشی، کار متفکران و محققان و صاحب‌نظران عالم و پرتجربه است و به تیزهوشی و نوجویی جوانان نیاز دارد. تهیه مبانی الگو با استفاده از حدود یک صد مقاله آغاز شده و در حال انجام است.

دکتر واعظ‌زاده خاطرنشان کرد: واکاوی انتقادی نظریه‌ها و تجارب توسعه بخش دیگر کار تهیه الگو است که با استفاده از حدود یک صد و پنجاه مقاله تهیه شده انجام می‌شود. مراحل تهیه الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت در نقشه راه تهیه و تدوین الگو مشخص شده و به ترتیب انجام می‌شود. پیش‌نویس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت پس از تدوین به رهبر معظم انقلاب تقدیم خواهد شد.

نقش نهادها در فرآیند پیشرفت و توسعه با رویکرد اسلامی

دولت می‌باید حقیقت‌گرا و عدالت‌محور با کارگزارانی سالم و مردمی باشد، همچنین جایگاه والای علم و تعلیم و تربیت، جایگاهی ویژه و از عواملی است که در صورت توجه به مفاهیم، مبانی و پیش‌فرض‌ها و به روز کردن روح آن‌ها و بررسی دقیق و تأملات عمیق در جهت برقراری و تداوم آن‌ها، جامعه پیشرفت می‌کند. عضو هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس تاکید کرد: در این مقاله که به روش توصیفی تحلیلی و با استفاده از داده‌های اسنادی (کتابخانه‌ای) نگارش یافته، به مواردی در تاریخ دوران اسلامی می‌پردازد که مفاهیم فوق در حد تعاریف و ظرف زمانی خود، کمابیش جاری و ساری بوده و دوره رونق را رقم زده و در مواقعی که عناصر مذکور با تحولات، تغییر نکرده و رشد نیافته، دوره رکود تجربه شده است.

دکتر سید محمد حسن مصطفوی، عضو هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس مقاله خویش را درباره نقش نهادها در فرآیند پیشرفت و توسعه با رویکرد اسلامی در سومین نشست توسعه و پیشرفت اقتصادی سومین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت ارائه کرد.

دکتر سید محمد حسن مصطفوی در این نشست گفت: در اقتصاد نهاد‌گرای امروز، استقرار پایدار نهادهای توسعه‌ای غیراقتصادی، پیش‌نیاز پیشرفت و توسعه اقتصادی تلقی می‌شود که در این میان، نقش حاکمیت و نظام قضایی، آداب، رسوم، نظام تعلیم و تربیت که تجلی فرهنگ جامعه می‌باشد، از اهمیت بسیاری برخوردار است.

وی افزود: در آموزه‌های اسلامی به ویژه گرایش شیعی، بر نقش حاکمیت- دولت تأکید می‌شود، به ویژه که

چکیده مقاله

احساس امنیت اجتماعی
از منظر توسعه گردشگری

این مقاله توسط آقای دکتر جعفر هزارجریبی، دانشیار و رئیس دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبائی نگاشته شده و در مجله جغرافیا و برنامه ریزی محیطی، شماره ۴۲، تابستان ۱۳۹۰ منتشر شده است. وی در این مقاله چنین اظهار داشته است که افزایش شمار گردشگران موجب رونق گرفتن کسب و کار و افزایش درآمد شرکت ها و موسساتی می شود که در این عرصه فعالیت می کنند. توسعه گردشگری به ویژه در کشورهای کمتر توسعه یافته، عامل موثری برای مقابله با فقر است و موجب افزایش درآمد قشرهای مختلف، کاهش بیکاری و رونق اقتصادی و اجتماعی می شود. هدف مقاله حاضر، شناخت میزان احساس امنیت اجتماعی و تعاملات مردم با گردشگران خارجی در سال ۸۹ است. نتایج به دست آمده حاکی از آن است که؛ بین احساس امنیت اجتماعی و گردشگری رابطه مثبت و مستقیمی وجود دارد. به عبارتی هر مقدار احساس امنیت اجتماعی گردشگران افزایش یابد به همان اندازه تمایل آنان به اقامت در ایران و حتی سفرهای مجدد، بیشتر است. نتیجه آزمون خی دو (chi-square=14/557)، در سطح معنی داری (۰/۰۶۸) نشان می دهد که تفاوت معنی دار در خصوص احساس امنیت اجتماعی در بین کلیه گردشگران خارجی وجود ندارد. این عدم تفاوت، مابین متغیرهای زمینه ای مانند، سن، جنس و تحصیلات نیز مشاهده شده است. همچنین ضریب رگرسیون احساس امنیت اجتماعی، حاکی از آن است که، به ازای یک واحد افزایش در احساس امنیت، ۰/۵۶۹ واحد در تمایل به سفر مجدد گردشگران به ایران افزایش وجود دارد.

واکاوی انتقادی نظریه توسعه پایدار

ادامه از صفحه ۷

بین المللی مواجه باشند. وی افزود: برای از میان برداشتن بی عدالتی تاریخی در تخریب طبیعت لازم است که مجامع بین المللی مقرراتی را وضع نمایند تا کشورها را به پرداخت هزینه استفاده از طبیعت ملزم نماید، همان طور که امروز در برخی کشورهای صنعتی شرکت ها مجبورند هزینه تولید آلاینده‌گی خود را تحت عنوان هزینه کربن بپردازند. وی از نمایندگان جمهوری اسلامی در مجامع بین المللی خواست این موضوع را از طرق قانونی پیگیری نمایند. رئیس شورای عالی و رئیس مرکز پیشرفت الگوی اسلامی ایران گفت: تصویب این پیشنهاد در مجامع بین المللی کار آسانی نیست و به تلاش کارشناسی و دیپلماسی جدی نیاز دارد.

تدوین و انتشار تک نگاشت‌های علمی در خصوص:

الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

دکتر هادی اکبرزاده معاون علمی و تقسیم کار ملی مرکز گفت: مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت در نظر دارد با هدف تولید دانش و گسترش و تعمیق ادبیات موضوعی در حوزه الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، کتاب‌هایی را به صورت تک نگاشت‌های علمی فاخر منتشر نماید. وی افزود: تک نگاشت (monograph) نوشتاری تخصصی و نیمه مبسوط است که توسط یک پژوهشگر خبره

۲- کیفیت مرور ادبیات یا سیر موضوع literature survey
۳- نقاط قوت مقاله به لحاظ استحکام در نحوه استدلال یافته‌های پژوهشی، انسجام و همبستگی موضوعی و ...
۴- طرح ایده‌های بدیع و گشودن افق‌های تازه ارائه پیشنهادی راهبردی
۵- سؤالات کلیدی اساسی و کلیدی مطرح شده و نحوه پاسخ یابی آن‌ها
۶- موضوعات و سؤالات مرتبط و نظام‌مندی

موضوعی آن‌ها

۷- طرح سؤالات آزاد (open question)
۸- میزان و ارجاع به پژوهش‌های دیگران (به ویژه جدیدترین پژوهش‌ها)
در ادامه از سخنرانان کنفرانس‌ها، همایش‌ها و نشست‌های راهبردی مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت نیز برای تدوین تک نگاشت دعوت به عمل آمد. سپس در رویکردی نوین پایان نامه‌ها و رسالات مقاطع تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌های برجسته کشور نیز بررسی و از بین آن‌ها تعدادی برای تدوین به صورت تک نگاشت انتخاب شدند. استادان و پژوهشگران برجسته حوزه و دانشگاه که در امور مربوط به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت متخصص هستند نیز از جمله دعوت شدگان برای نگارش و تدوین تک نگاشت هستند. وی در پایان بیان کرد: پس از ارزیابی تک نگاشت‌های دریافتی، سری اول آن‌ها در بهار ۹۳ منتشر و به استادان و محققان کشور ارائه خواهد شد. همچنین در سال جاری ۳۰ تک نگاشت رونمایی شد و این فعالیت تداوم خواهد داشت.

در یک موضوع خاص نگاشته می‌شود. تک نگاشت در حدود ۴۰ تا ۶۰ صفحه است که از نظر حجم و محتوا حد فاصل مقاله و کتاب است و نویسنده با پردازش و تحلیل یافته‌ها و مطالعات تخصصی پیشین و افزودن یافته‌های پژوهشی خود و تحلیل جامع و منسجم آن‌ها افق‌های تازه‌ای را در زمینه مورد بررسی می‌گشاید.

معاون علمی و تقسیم کار مرکز کار تصریح کرد: برای شروع فرایند تدوین تک نگاشت در گام اول کمیته‌ای متشکل از سه تن از اساتید خبره از بین مقالات ارائه شده در کنفرانس‌ها، همایش‌ها و نشست‌های اندیشه‌های راهبردی مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت تعدادی را انتخاب نمودند و از نویسندگان آن‌ها برای تدوین تک نگاشت دعوت به عمل آمد که با استقبال خوبی نیز مواجه شد. به طور کلی شاخص‌هایی که در انتخاب تک نگاشت برای تدوین تک نگاشت مورد توجه قرار گرفتند، عبارتند از:

۱- میزان ارتباط موضوعی مقاله با مباحث مربوط به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

تفاوت ماهیتی پیشرفت اقتصادی برای دو جامعه موحد و ملحد

غرب نشئت می‌گرفت، ناقص بوده و کارایی لازم برای کشورهای مسلمان را نداشت، بنابراین اقتصاددانان مسلمان تعاریف جدید از توسعه مطابق جهان‌بینی خود بیان کردند. وی تاکید کرد: این تعارف با دیدگاه قرآن درباره پیشرفت اقتصادی و نقش خداوند در این پیشرفت فاصله داشت بنابراین، این مقاله با استفاده از روش توصیفی تحلیلی با این فرضیه که نقش اصلی ایجاد، در پیشرفت اقتصادی به عهده خداوند است و جایگاه انسان فراهم کننده این زمینه است ثابت می‌کند که پیشرفت اقتصادی برای دو جامعه موحد و ملحد ماهیتی متفاوت دارد.

دکتر محمدتقی نظریور، استادیار دانشگاه مفید در دومین نشست توسعه و پیشرفت اقتصادی سومین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت مقاله خود درباره نقد تعریف توسعه اقتصادی رایج و تبیین مفهوم پیشرفت اقتصادی، توحیدی و الحادی از دیدگاه قرآن را ارائه کرد.

وی در این مقاله به نقد تعریف توسعه اقتصادی رایج و تبیین مفهوم پیشرفت اقتصادی، توحیدی و الحادی از دیدگاه قرآن کریم پرداخت. این استادیار دانشگاه مفید گفت: توسعه همیشه به معنای رشد سالانه تولید ناخالص ملی بوده است اما تعاریف ارائه شده در این مقاله موجب شد که این معنی تکمیل گردد. این تعاریف که از جهان‌بینی

چکیده مقاله

پیوند بخشی میان رویکرد دفاع همه جانبه و الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ چارچوب پیشنهادی

این مقاله توسط دکتر سیداصغر کیوان حسینی، دانشیار دانشگاه فردوسی مشهد و خانم راحله جمعه‌زاده نگاشته شده و در فصلنامه راهبرد دفاعی، شماره ۳۴، پاییز ۱۳۹۰ منتشر شده است. ایشان معتقدند الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت در مرتبت سندی راهبردی، بر بخش‌های گوناگون سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی‌های ملی کشور تا سطوح گوناگون اسناد کوتاه مدت و میان مدت، تأثیرگذار خواهد بود. در این میان، اندیشه ورزی دفاعی در راستای سرمایه‌گذاری نرم و سخت‌افزاری در عرصه سیاست‌های امنیتی، از لوازم و ضرورت‌های الگوی یاد شده بوده و در عین حال نیازمند طراحی‌های علمی کاربردی است. در این نوشتار تلاش شده که رویکرد «دفاع همه جانبه» به عنوان بخشی از تفکر مدیریت اسلامی انقلابی امام خمینی (ره)، در مقام سنگ بنای اندیشه ورزی مزبور مورد توجه و تأکید قرار گیرد. بر این مبنا، از مجرای تبیین ابعاد نظری مقوله‌های امنیت و دفاع (چارچوب نظری)، امکان پیوندبخشی روشمند میان این دو مقوله (الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت / رویکرد دفاع همه جانبه) بررسی شده است. در این ارتباط، تشریح برخی از مهم‌ترین ویژگی‌های محیط امنیتی کشور به عنوان بستری پیش‌برنده، روند منطقی بحث را به سوی آزمون فرضیه سوق داده است.

بررسی ظرفیت‌های اقتصادی اجتماعی تعاونی‌ها در برقراری توسعه پایدار

این مقاله توسط آقای دکتر کاوه سرمست، دکترای اقتصاد و مدرس دانشگاه نگاشته شده و در فصلنامه برنامه‌ریزی رفاه و توسعه اجتماعی، شماره ۸، پاییز ۱۳۹۰ منتشر شده است. این مقاله ابتدا به اهمیت تعاونی‌ها در جامعه امروزی جهانی و جایگاه آنها می‌پردازد و سپس مقوله توسعه پایدار را بطور خلاصه موشکافی می‌کند. توسعه پایدار در تعریف کلان خود زمینه‌ای است برای حفظ محیط زیست و منابع مصرفی برای تولید که در ارتباط تنگاتنگ با شرایط اجتماعی مطلوب، کاهش فقر و نابرابری و اختلاف درآمدی بین اقشار گوناگون اجتماعی و مناطق گوناگون جهانی قرار دارد. عواملی که زمینه‌ساز بهبود وضعیت پایدار و توسعه اجتماعی هستند را تا حد امکان بیان می‌کند و عللی که در اقتصاد مبتنی بر بازار سرمایه داری، موجب کژروی و تخریب فرآیندهای توسعه پایدار می‌شود را نیز توضیح می‌دهد. بدیهی است که این بحث به تعاونی‌ها و امکانات و ظرفیت‌های بالقوه‌ای که در ارتباط با تأمین شرایط پایدار بطور ذاتی دارا می‌باشند و در روند فعالیت خود آنها را تولید و بازتولید می‌کنند می‌پردازد. نتیجه آنکه تعاونی‌ها به معنای واقعی کلمه، بخش قابل توجهی از اقتصاد محسوب می‌شوند که به خودی خود تأمین‌کننده توسعه پایدار هستند.

دکتر هادی اکبرزاده، دبیر سومین کنفرانس الگو:

سندی که با بهره‌گیری از ظرفیت علمی و نخبگانی کشور ارایه خواهد شد بالاترین سند برنامه‌ای کشور خواهد بود

نظر اسلام را تأمین نمایند. ضمن آنکه این مدل‌ها به دلیل تعریف ناقص از انسان در عمل نیز نتوانسته‌اند بشریت را به سرمنزل مقصود رهنمون سازند به گونه‌ای که امروزه حتی جوامع صنعتی نیز با چالش‌های بنیادین مواجه هستند. البته این بدان معنا نیست که خود را از دستاوردهای علمی بشر و تجربیات عینی جوامع مختلف به ویژه در حوزه راهبردها محروم نماییم بلکه شناخت و آسیب‌شناسی نظریه‌های رایج توسعه و ارزیابی میزان سازگاری آنها با مبانی اسلام و ویژگی‌های جامعه ایران و بررسی تجارب توسعه در دیگر کشورها از پیش‌نیازهای ضروری طراحی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت محسوب می‌شود.

وی در ادامه ضمن اشاره به رشد ۳۰ درصدی مقالات سومین کنفرانس گفت: در مدت تعیین شده برای دریافت مقالات جمعاً تعداد ۲۶۵ مقاله به دبیرخانه کنفرانس واصل شد. از بین مقالات دریافتی و پس از انجام داوری‌های تخصصی نهایتاً ۱۴۰ مقاله برای ارائه پذیرفته شد که ۶۴ مقاله به صورت شفاهی و مابقی به صورت پوستر ارائه شد. کمیته علمی کنفرانس به ریاست همکار محترم جناب آقای دکتر پناهی که از صاحب‌نظران کشور می‌باشند طی ۹ جلسه کاری مباحث محتوایی کنفرانس را مدیریت، راهبری و نظارت نمود.

وی ادامه داد: هیئت داوران با انجام داوری‌های تخصصی زیر نظر مستقیم رئیس کمیته علمی و صرف زمانی در حدود ۶۰۰ نفر ساعت کلیه مقالات را با دقت ارزیابی و نهایتاً برترین‌ها را جهت ارائه در کنفرانس برگزید. کمیته اجرایی و زیرگروه‌های مرتبط با آن طی جلسات متعدد امور اجرایی کنفرانس را برنامه‌ریزی و عملیاتی کردند.

در پایان دکتر اکبرزاده با دعوت از پژوهشگران برای ارایه مقاله در کنفرانس بعدی درباره برگزاری کنفرانس آتی نیز گفت: طبق مصوبه شورای عالی مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و در چارچوب نقشه راه و فرایند طراحی الگو چهارمین کنفرانس سالانه با عنوان «پیشرفت ایران گذشته، حال، آینده» در بهار ۱۳۹۴ برگزار خواهد شد. هدف کنفرانس چهارم آن است که با آسیب‌شناسی روند تاریخی و فراز و فرودهای پیشرفت کشور در سده‌های گذشته و ارائه تصویری شفاف و دقیق از ظرفیت‌ها، فرصت‌ها و چالش‌های موجود در مسیر پیشرفت کشور زمینه دسترسی به یک فراتحلیل آینده پژوهانه و آینده‌نگرانه در راستای تدوین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت را فراهم نماید؛ لذا از هم‌اکنون از همه اندیشمندان، صاحب‌نظران، پژوهشگران و دانشجویان تحصیلات تکمیلی در حوزه‌های مرتبط دعوت می‌شود با جهت دهی و تکمیل پژوهش‌های خود در راستای موضوع کنفرانس و مشارکت فعال در این همایش ملی بر غنای آن بیفزایند.

دبیر همایش الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت با اشاره به همایش‌های برگزار شده در دو سال گذشته در راه ارائه الگوی اسلامی توسعه به کنفرانس اخیر اشاره کرده و عنوان کرد که مقاله‌های ارسالی به دبیرخانه کنفرانس نسبت به سال قبل سی درصد افزایش داشته است. وی از جمله اهداف راهبردی این گردهمایی علمی را دسترسی به آخرین یافته‌های پژوهشی در رصد فعالیت‌های علمی در زمینه کنفرانس، بهره‌گیری از ظرفیت‌های علمی کشور برای پاسخگویی به برخی پرسش‌های بنیادین و کمک به تکمیل بخشی از مدل مفهومی الگو در کنار موج آفرینی و جریان‌سازی فکری از طریق جلب مشارکت گسترده صاحب‌نظران فکر دانست.

دکتر هادی اکبرزاده در ادامه سخنرانی خود با استناد به فرمایشات رهبر فرزانه انقلاب اسلامی عنوان کردند که سندی که با بهره‌گیری از ظرفیت علمی و نخبگانی کشور ارایه خواهد شد بالاترین سند برنامه‌ای کشور خواهد بود و برنامه‌های توسعه و حتی چشم‌انداز در ذیل آن قرار خواهند گرفت.

وی افزود: تعبیر رهبری از این سند «طراحی الگو در واقع ارائه محصول انقلاب اسلامی و پی‌ریزی یک تمدن نوین و پیشرفته بر مبنای تفکر و اندیشه اسلامی است». بر همین اساس بدیهی است که امری چنین مهم نمی‌تواند توسط یک مجموعه محدود و در یک افق زمانی کوتاه محقق شود و لازم است همه ظرفیت علمی، نخبگانی، مدیریتی و حاکمیتی کشور در یک برنامه هماهنگ و هم‌افزا با عزمی ملی و صبر و سخت‌کوشی و اخلاص جهادی به میدان بیاید. لذا تاسیس یک مرکز خاص برای ساماندهی و راهبری فعالیت‌های مربوط به الگو زیر نظر مستقیم رهبر فرزانه انقلاب که در تجربه سند نویسی‌های کشور بی‌سابقه است، نشان از اهمیت و ژرفای کار و ماهیت بلند برد و بلندمدت آن دارد.

وی در ادامه عنوان کردند که امروزه جامعه علمی و نخبگانی ما با این سؤال اساسی روبرو است که علیرغم دسترسی به مدل‌های متنوع توسعه با پشتوانه نسبتاً عمیق علمی چه نیازی به طراحی الگوی بومی پیشرفت داریم؟ آیا ورود به این عرصه به معنای نادیده گرفتن میراث علمی بشریت نیست؟ آیا بهتر نیست یکی از الگوهای رایج را که با شرایط جامعه ما انطباق بیشتری دارد برگزیده و مبنای عمل قرار دهیم؟ واقعیت آن است که اگر هدف نهایی الگوهای توسعه را تأمین زندگی سعادت‌مندانه و نیک‌بختی برای آحاد جامعه تلقی نماییم، با توجه به اینکه مفاهیمی نظیر سعادت، خوشبختی و فلاح دارای بار ارزشی هستند، به دلیل تفاوت اساسی در مبانی معرفتی و فلسفی و محدود انگاشتن عرصه حیات به زندگی دنیایی و بی‌اعتنایی به مبدأ و معاد نمی‌توانند پیشرفت همه جانبه مورد

معرفه کتاب

چکیده پژوهش

مطالعه تطبیقی تاریخی رابطه ساختار سیاسی با توسعه اقتصادی

این پژوهش توسط آقایان دکتر مسعود چلبی و غلامرضا عظیمی انجام شده و نتایج و مقاله آن در مجله جامعه‌شناسی ایران منتشر شده است. مورد مطالعه از سال‌های ۱۸۰۰ - ۱۹۲۰ را دربر می‌گیرد. سه رویداد مهم در این بررسی انقلاب میجی (۱۸۶۸)، انقلاب مشروطه (۱۹۰۵) و انقلاب ۱۹۱۱ چین می‌باشد. در این پژوهش دو نوع ساختار سیاسی عمده از هم تمیز داده شده‌اند: یکی «پاتریمونالیسم» در مورد ایران و چین و دیگری «فئودالیسم» در مورد ژاپن. اولی مخل پیشرفت اقتصادی تشخیص داده شد، در حالی که دومی در ژاپن مانع تحولات اقتصادی نشد. در بررسی نقش نظام جهانی از دو مفهوم ادغام سیاسی و ادغام اقتصادی استفاده گردید. و در بررسی وفای نخبگان، نخبگان در چهار گروه: نخبگان اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی مد نظر قرار گرفتند. یافته‌ها نشان می‌دهد وجود ساختار سیاسی فئودالی در جامعه ژاپن قبل از انقلاب میجی، امکان شکل‌گیری طبقات مختلف را به وجود آورد در نتیجه در هنگام برخورد این جامعه با نظام جهانی یکی از طبقات بالا از بدنه قدرت جدا شده و نوسازی را آغاز ساختند در مقابل ساختار پاتریمونالی قدرت در ایران و چین اجازه شکل‌گیری هیچ طبقه یکدست و متحد را نداد. در نتیجه در قرن ۱۹ با برخورد این دو جامعه با نظام جهانی و با ضعف ساختار متمرکز قدرت تمام گروه‌های مختلف با خواسته‌های متفاوت وارد عرصه عمومی جامعه شدند. در نتیجه دو انقلاب مشروطه و ۱۹۱۱ چین به آشوب و بی‌نظمی منجر شد.

هویت و الگو: درنگی در هویت ایران امروز و الگوی اسلامی بومی تمدن‌سازی

و توسعه با حفظ ارزش‌های اسلامی، ایرانی و بومی را مورد بحث و بررسی قرار دهد. از این رو نگارنده ابتدا گزارشی

از وضعیت فرهنگ و هویت فرهنگی در ایران ارائه نموده و این وضعیت را نامطلوب شمرده و پس از آن ضرورت بازنگری در مفهوم الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت را مورد تأکید قرار داده است. آنگاه مؤلفه‌ها و بایسته‌های ایجاد تحول هویت فرهنگی را بیان نموده و نقش و ظرفیت انقلاب اسلامی در توانمندسازی تمدن ایرانی و اسلامی را شرح داده است.

این کتاب توسط آقای دکتر محمد صادق کوشکی عضو هیئت علمی دانشگاه تهران در ۱۱۲ صفحه نگاشته شده و در سال ۱۳۹۲ توسط دفتر نشر معارف به چاپ رسیده است.

در این کتاب پژوهشی در زمینه وضعیت فرهنگ و تمدن ایرانی و اسلامی و راهکارهای بومی‌سازی آن همراه با مدل توسعه اسلامی صورت گرفته است. نگارنده در این اثر بر آن است تا ضمن ارایه مفاهیم و مباحثی همچون توسعه، هویت، الگوی پیشرفت و تمدن‌سازی، نسبت بین این مفاهیم در ایران و پدیده انقلاب اسلامی را مشخص نموده و راه‌های پیشرفت

در شورای تلفیق و هماهنگی؛ مبانی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت بررسی شد

ادامه از صفحه ۱

برای بررسی پیشرفت ایران در گذشته، لازم است تا دوره صفویه، به عقب بازگردیم و آن را بررسی کنیم؛ برای پرداختن به پیشرفت ایران در زمان حال، ارزیابی ظرفیت‌ها و سرمایه‌ها (معنوی، طبیعی، مادی، موقعیت جغرافیایی و ...) حائز اهمیت است. وی ادامه داد: سرمایه‌ها داشته‌هایی است که باید با شاخص‌هایی آنها را ارزیابی کنیم؛ و برای پرداختن به آینده نیز باید به آینده‌پژوهی و آینده‌نگاری بپردازیم. گذشته، حال و آینده باید در تمام عرصه‌ها بررسی شود؛ هدف کنفرانس، ارزیابی تفصیلی گذشته، حال و آینده ایران است و لازمه این کار، تعیین موضوعات فرعی است.

در این راستا مقرر شد که کنفرانس به سوی نظریه‌پردازی حرکت کند؛ در عین حال، روند کلی تحولات نیز بررسی شود و زمینه‌ها و شرایط تاریخی در ظرف وسیع جهانی و بین‌المللی مورد توجه قرار گیرد. همچنین شاخص‌ها و سنجه‌های ارزیابی مشخص شود و در اختیار محققان قرار گیرد و ارزیابی پیشرفت در مقولات و بخش‌های مختلفی انجام شود.

همچنین در این نشست دکتر واعظ‌زاده، از اندیشکده‌ها خواست پیش‌نویس‌های مبانی اختصاصی در تاریخ مقرر در اندیشکده‌ها، بررسی شود.

وی در درباره سند مبانی نیز اظهار داشت: اگرچه در تدوین مبانی به تفصیل، عمق و جامعیت نیاز است اما سند الگو به لحاظ حجم، سند محدودی است اما اسناد پشتیبان آن، مفصل است.

همچنین در این نشست رؤسای اندیشکده‌ها به بیان دیدگاه‌ها و نظرات خود در مورد دستور جلسه پرداختند.

بر اساس این گزارش، در نشست قبلی کمیسیون تلفیق و هماهنگی مرکز نیز بررسی محورهای چهارمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت: پیشرفت ایران؛ گذشته، حال، آینده در دستور کار قرار گرفت.

در این زمینه دکتر واعظ‌زاده اظهار داشت: در شورای عالی، موضوع چهارمین کنفرانس الگو، «پیشرفت ایران، گذشته، حال، آینده» تصویب شده است. طبق مباحث این شورا،

چکیده مقاله

بررسی تطبیقی رابطه میزان توسعه یافتگی با بازدهی نظام آموزشی در میان کشورهای جهان

ساختاری حاکی از برآزش خوب مدل عنوان شده با داده‌های مشاهده شده در ۷۰ کشور جهان است و نشان می‌دهد توسعه یافتگی جامعه بر بازدهی آموزشی تاثیر دارد و از سوی دیگر بازدهی آموزشی نیز تاثیر معناداری بر سطوح مختلف توسعه دارد. نتایج رگرسیونی نیز نشان می‌دهند توسعه اقتصادی با ۰/۲۷، توسعه سیاسی با ۰/۱۴ و توسعه اجتماعی با ۰/۲۹ سهمی را در تبیین متغیر وابسته (بازدهی نظام آموزشی) داشته‌اند.

مستقل در تحولات اقتصادی، اجتماعی و سیاسی جامعه تاثیر می‌گذارد. لذا سوال اصلی مطالعه حاضر عبارت است از اینکه؛ آیا توسعه یافتگی با بازدهی نظام آموزشی رابطه معنادار متقابل دارد؟ در مقاله حاضر از روش تطبیقی کمی یا تحلیل بین کشوری استفاده گردیده است؛ که در آن از داده‌های ثانویه ۷۰ کشور جهان، در بین سال‌های ۲۰۰۴-۱۹۹۹، بهره گرفته شده است. آزمون نیکویی برآزش مدل‌های الگوی معادلات

این مقاله توسط خانم دکتر زینب فاطمی امین و آقای مجید نگاشته شده و در دو فصلنامه علوم اجتماعی، پاییز و زمستان سال ۱۳۹۱ منتشر شده است. مسئله مورد تبیین در این مقاله وجود رابطه علی دو جانبه میان بازدهی آموزشی هر کشور با میزان توسعه یافتگی آنها می‌باشد؛ بدین معنی که آموزش و پرورش در هر جامعه‌ای در عین حال که متأثر از سطوح مختلف توسعه موجود در آن است، خود نیز به عنوان متغیر

معرفی پایانه نامه و رساله

بررسی مولفه‌های الگوی اسلامی
ایرانی پیشرفت از منظر
دانش مدیریت

این پایان نامه در مقطع کارشناسی ارشد در دانشکده مدیریت و حسابداری دانشگاه تهران توسط آقای سعید مکرمی و به راهنمایی آقای دکتر علی نقی امیری در ۲۱۳ صفحه نگارش و در سال ۱۳۹۲ منتشر شده است.

در این پژوهش براساس نظرگاه خط مشی گذارانه با استفاده از مدل «سه شاخگی» و با رویکرد ایجابی، مولفه‌های الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت بررسی شده است. داده‌های پژوهش به روش مصاحبه عمیق و با مراجعه به استادان رشته‌های مختلف علوم انسانی در دانشگاه و حوزه، جمع آوری شده و با روش داده بنیاد تحلیل و سپس نظریه نهایی پژوهش ارائه شده است. از این رو در پژوهش حاضر براساس مدل سه شاخگی بحث اولیه شکل گرفته و پس از جمع‌آوری داده‌ها با روش داده بنیاد، نظریه نهایی تدوین و ارائه شده است. مصاحبه‌های پژوهش پس از ۱۰ مصاحبه به مرحله اشباع رسید که نمونه‌های مصاحبه به روش گلوله برفی و از جامعه آماری استادان مدیریت، جامعه‌شناسی و فلسفه دانشگاه‌های تهران و استادان حوزه‌های علمیه قم انتخاب شده است.

براساس نظریه نهایی پژوهش، مقدمات دست یابی به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت زمانی فراهم شده و این موضوع زمانی دست یافتنی خواهد شد که اراده کلی نظام و دستگاه اجرایی به آن تعلق گرفته باشد. براین اساس لازم است تا اهداف، سیاست‌ها و برنامه‌های بلند مدت و میان مدت دستگاه‌های اجرایی و قانون‌گذاری کشور در نسبت با یکدیگر تدوین شده، از حالت جزیره‌ای عمل کردن آنها جلوگیری به عمل آید.

براین اساس مغزافزایی نیاز است تا خط‌مشی‌های کلان کشور را براساس آرمان‌ها و افق‌های بلند انقلاب اسلامی تدوین کرده، جایگاه و وظایف دستگاه‌های مختلف قانون‌گذاری و اجرایی و موضوعات مرتبط با آنها را تعیین کرده و میزان تحقق آنها را فراتر از رفت و آمد دولت‌ها بررسی و کنترل نماید. به عبارت دیگر باید بتواند همه بخش‌های آموزشی، تربیتی، پژوهشی را با محوریت الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت سامان داده، بخش‌های اقتصادی و اداری و قانونی کشور را پشتیبان تحقق آن قرار دهد و برای فرهنگ سازی، بسترسازی و نظام‌سازی آن برنامه‌ریزی کند. فاصله بین وضعیت موجود و مطلوب را اندازه گرفته، خط مشی‌ها و سیاست‌های مختلف دستگاه‌های مختلف نظام را برای پیشبرد آن تنظیم، طراحی و تدوین کند. بنابراین پیشنهاد این پژوهش شکل‌گیری مرکزی برای اداره جامع و خط‌مشی‌گذاری کلان نظام اسلامی است

پنجمین نشست اندیشه‌های راهبردی با موضوع «نظام مردم سالاری دینی»
در حضور رهبر معظم انقلاب برگزار می‌گردد

پنجمین نشست اندیشه‌های راهبردی با موضوع «نظام مردم سالاری دینی» و با شرکت استادان، محققان و شخصیت‌های صاحب‌نظر دانشگاهی و حوزوی در محضر رهبر معظم انقلاب اسلامی برگزار خواهد شد. دبیرخانه نشست از استادان و محققانی که پیرامون موضوع نشست، مطالعه یا پژوهشی را به انجام رسانده‌اند، دعوت نموده است به منظور حضور در این رویداد عالی علمی، مقالات جدید و منتشر نشده خود را حول محورهای نشست که حاوی دیدگاه و دستاوردهای اصیل و بدیع باشد، ارسال نمایند. سخنرانان و شرکت‌کنندگان نشست پس از داوری مقالات از سوی هیأت داوران انتخاب خواهند شد و مقالات پذیرفته شده در کتاب نشست به چاپ خواهد رسید. مهلت ارسال مقالات تا تاریخ ۹۳/۵/۳۰ است. محورهای نشست عبارت است از:

- ۱) ماهیت، مفهوم و اضلاع نظام مردم سالاری دینی
- ۲) فلسفه و مبانی نظری نظام مردم سالاری دینی
- ۳) مؤلفه‌ها و مختصات نظام مردم سالاری دینی
- ۴) پیشینه علمی و تحقیقاتی نظام مردم سالاری دینی

- ۵) ساختار منطقی و طبقه‌بندی موضوعات نظام مردم سالاری دینی
- ۶) مقایسه نظام مردم سالاری دینی با نظام دموکراسی لیبرال
- ۷) نظام مردم سالاری دینی و ساختار قدرت
- ۸) مشارکت سیاسی در نظام مردم سالاری دینی
- ۹) اصول روابط بین الملل در نظام مردم سالاری دینی
- ۱۰) مکانیزم‌های کارآمدی در نظام مردم سالاری دینی
- ۱۱) کارنامه نظام مردم سالاری دینی
- ۱۲) تطور و تکامل نظام مردم سالاری دینی در دو بُعد نظری و عملی
- ۱۳) نسبت نظام مردم سالاری دینی با فرق و مذاهب اسلامی
- ۱۴) نقش و سهم نظام مردم سالاری دینی در شکل‌گیری تمدن نوین اسلامی

چاپ‌چوب و ضوابط تهیه مقالات و دیگر اطلاعات لازم در وبگاه نشست به آدرس <http://n5.dnar.ir> قرار داده شده است.

بین‌المللی

موسسه توسعه کره جنوبی

Korea Development Institute (KDI)

چشم‌انداز ملی موسسه KDI برطبق اسناد مربوط، موسسه KDI در درک نقش و مسئولیت خود به عنوان یک اندیشکده اقتصادی، در تلاش برای تعیین اهداف جدیدی برای کره در رسیدن به رفاه بیشتر است. در حالی که موسسه KDI به اهمیت موتورهای جدید رشد برای بهبود سریع و پایدار اقتصادی در طول بحران اقتصادی جهان واقف است، با مطالعات جامع، به دنبال پیش برد مسیرهای سیاسی قابل اجرا است.

موسسه KDI در نظر دارد با افزایش ظرفیت پژوهش و مطالعات مشارکتی در سطح بین‌المللی، به درجات عالی جهانی در تحقیقاتش رسیده، سیاست‌های اقتصادی پیشگیرانه و قابل اجرا را تنظیم نموده و همزمان مطالعات جامع دانشگاهی را قدرت ببخشد. به موازات پژوهش، KDI تلاش خواهد کرد تا به طور مستمر اطلاعاتی در مورد سیاست‌های اقتصادی جهت استفاده مسئولین اقتصادی نیز منتشر نماید.

ماموریت موسسه KDI ارائه کمک‌های اساسی از طریق سیاست‌های جایگزین به موقع و موثر به دولت، جامعه و به بخش‌های دولتی و خصوصی است. این موسسه در ادامه ماموریت خود در نظر دارد پیشنهادات سیاسی را به دولت ارائه نماید تا پایه و اساس رشد اقتصاد ملی این کشور شوند. علاوه بر این، KDI ظرفیت سازمانی خود را برای تبدیل شدن به یک موسسه سیاست بین‌المللی بالا خواهد برد تا به عنوان یک موسسه تعیین‌کننده خط‌مشی سیاسی عمل نماید.

موسسه توسعه کره یک اندیشکده سیاسی اقتصادی مستقل است که توسط دولت کره جنوبی تاسیس شده است. این موسسه در سال ۱۹۷۱ میلادی، تاسیس شد تا به پژوهش و تحلیل در زمینه تصمیمات سیاسی و اقتصادی بپردازد. یکی از اهداف موسسه پیش‌بینی‌های اقتصادی برای مسئولان حکومتی، شرکت‌های خصوصی و عموم مردم است. موسسه توسعه کره از زمان تاسیس، مشارکت موثر در توسعه اقتصادی و اجتماعی کره جنوبی داشته است. این موسسه با افزایش ظرفیت و مطالعات مشارکتی به صورت بین‌المللی فعالیت می‌کند.

موسسه KDI با نگاهی به افق اقتصاد، بر روی فعالیت‌های تحقیقاتی تمرکز کرده است و می‌تواند چشم‌انداز و مسیری را برای پیشرفت بیشتر مهیا سازد. برای نیل به این هدف، KDI مدل‌های رشدی که تا کنون باعث تغییر در داخل و خارج کشور شده است را ارائه کرده و مورد بررسی قرار می‌دهد.

- خلاصه‌ای از محدوده کاری اصلی موسسه توسعه کره عبارت است از:
- تنظیم مقررات بازارهای مالی
  - سیاست‌های اجتماعی و منابع انسانی
  - سیاست‌های اقتصاد کلان بین‌المللی
  - اقتصاد سیاسی و ارتباطات بین‌المللی
  - مدیریت منابع مالی عمومی و محلی
  - سیاست عمومی و مستغلات
  - سیاست‌های صنعتی و تجاری